Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugekõned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 91 Neljapäewal, 2. aprillil 1931. Tänast lehte 8 lehekülge 75. aastakäik.

Kohutaw loodusõnnetus Kesk-Ameerikas.

Maawärisemine tegi kahe minutiga maatasa Nikaragua pealinna Managua.

Kuni 2500 inimohwrit?

Panama Cityst, 1. aprillil. (Trj.) Managua linna, Nikaraguas, tabas teisipäewal maawärisemine, mis kestis lühikest aega, kuid oli haruldaselt tugew. Maawärisemine tekitas kohutawat häwitustööd. Peaaegu kogu linn on muutunud rusuhunnikuks. Ainult üksikud majad on weel püsima jäänud. Linna rusudel on mitmes kohas puhkenud tuli, mis ähwardab häwitustööd lõpule wiia.

Nii esialgsed teated New-Yorgist ja Panama-Cityst, jamuti Floriida raadiojaamadest. Kuid warsti hakkasid tulema telegrammid, mis lasewad oletada kõige pahemat. Nii öeldakse ülres hilisemas telegrammis, et waremetel möllab tuli.

Ühikasjalikke teateid kohutawast loodusõnnetusest annab Tropical Radiocompani raadiooperaator. Telegrammidest mis ta wälis ilmale saatnud, teatatakse Panama Cityst:

Maawärisemine Managuas kestis wäga lühikest aega, kuid oli äärmiselt tugew. Maawärisemine algas teisipäewa hommikul kl. 10,02 ja

kestis 2 minutit,

selle aja jooksul oli 11maa-alust tõuget. Suurem ja tähtsam osa linnast on lokku warisenud. Linna turuplatsil puhkes katastroofi järele tuli, mis kiiresti edasi lewines läände sihis. Otsekohe kunlutasid wõimud wälja pitramisseisukorra. Telegraafi ühendused ja kaablid on kõik purustatud. Katkesid ühendused wälisilmaga. Tropical Radiocompani seadis linnast 8 km eemale ülesse raadio saatejaama, mis teateid edasi saadab.

Üks raadiogramm otsekohe Managuast jutustab, et kui maawärisemine oma häwitust tegi, oli turuplatsil palju naisi ja lapsi.

Hulk inimesi on lokkuwarisenud hoonete alla jäänud.

Ainult turuplatsil on arwata wähemalt 15 surmasaanut. Paanika oli kirjeldamatu. Põlewate waremete alt kostis haawatute hädakisa. Hotel „Lupple", mis oli kõige suurem ja parem hoone kogu linnas on täitsa purunenud. Purunenud hoonete waremete all on palju surnuid ja haawatuid. Tänawatel ja hotelli ees on palju surnuid maas. Linnast tõuseb suur suitsupilw: paljudes kohtades waremetel on puhkenud tuli.

Tulekahju ja üldine paanika

teeb praegu ohwrite lugemise wõimatuks. Managua äritwartaalis olewat juba 20 majade blokki maha põlenud. Inglise ja Ameerika saatkonna majadest on järele jäänud kuhahunnikud. Kõik walitsus asutused on purustatud. Arid, pangad ja muud asutused on maha põlenud. Ameerika sõjalaewade meeskonnad, kes õnnetuse kohale on rutanud teewad praegu ennast salgawa ohwrimeelsusega

päästetöd.

Kaitselitt ja politsei püüawad tulele linnas piiri panna. Lastakse õhku tulelaine teel weel püstijäänud hooned, kuid juba on dünamiit otsa saanud. Linnas on kõik weejuhed purustatud, mis tule kustutamisele wäga suuri raskusi teeb.

Abiga rutatakse!

New-Yorgist, 1. aprillil. Ühisriikide mereministeerium andis käsu 4 sõjalaewale ja ühele lennukite emalaewale otsekohe sõita Nikaraguasse maawärisemise ohwritele abi andma. Laewad wõtsid peale arste, arstirohte ja toiduaineid.

Kohutawad teated ohwritest.

Kuna esialgsed teated kõnelesid ainult 40 surmasaanust, toowad uued telegrammid ikka kohutawamaid arwe surmasaanute kohta loodusõnnetusel.

Tropical Radiocompani raadio operaatori teatel Miamist, Floriidas, on maawärisemisel wähemalt 500 inimest surma saanud. Haawatute arwu arwatakse tõuswat üle 800. New-Yorgist teatatakse aga natukene hiljem et hukkunuid on umbes 1000 inimest. Haawatuid ja wigastada saanuid on mitu tuhat. Hukkunute hulgas olewat palju ameeriklasi. Wiimased New-Yorgi allikate teated ütlewad koguni, et Nikaraguas on umbes 2500 inimest hukkunud.

1100 laipa leitud.

New-Yorgist, 1. aprillil. „New-York Timesi" korespondent Panamast telegrahweerib oma lehele, et senini on Managua maawärisemisel ohwritest rusude alt kätte saadud 1100 laipa. Wiimaste teadete järgi tõuseb hukkunute arw 2500 peale.

Kõnesolew Managua linn on pealinnaks Kesk-Ameerikas asuwale Nikaragua wabariigile, mis kuuwa kuulsuse omandanud kodusõjaga, mis kestab juba hulga aastaid ja alles nüüd on waibumas Am. Ühisriikide sõjawägede waheleşegamise tõttu. Managua, moodne ja kaunis linn, iluşate ehitustega ja moodsa linnaehituse tehnika uuemate nõuetega sammu pidanud, asus wiljaka õitswa maa südames, samanimelise suure järwe kaldal. Tema elanikkude arwu hindawad wiimased arwustikud 60.000 peale.

Homses lehes loodame teatada, kuidas Nikaragua maawärisemise on registreerinud Tartu seismograafid. Eile ei olnud seismograafide lindid weel ilmutanud. Kuna ilmutamine kestab mitu tundi, ei olnud toimetuse töö lõpuni selle tulemusi teada.

Tornaado Floriidas.

Winterhawenist, 1. aprillil (Floriidas). Linnast läks üle kohutaw torm. Tornaado purustas palju maju ja juuris ülesse puid. 6 inimest sai haawata. Tornaado häwitustöö läks üle umbes 100 meetrit laiast maaribast.

Katastroof Hispaania laewanduses.

28 eluşalt maetut.

Madriidist, 1. aprillil. Owidost teatatakse, et ühes Astuuria sõjalaewanduses oli gaasi plahwatus, mis 28 töölist maa alla matis. Senini on kätte saadud 19 mehe laibad; 4 mäemeest on raskesti wigastatud. 5 inimest on weel maa all ja nende päästmiseks ei ole lootusi.

Lennuõnnetus 9 inimohwriga.

New-Yorgist, 1. aprillil. Emporiast (Kansases) teatatakse. Sün läks reisijate lennuk õhus põlema. Lennuk kukkus alla, bensiini reserwuaarid plahwatasid. 9 inimest sai surma nende hulgas mõlemad lennuki juhid.

„Postimehe" lugejad

on alati kõige uuematest sündmustest informeeritud.

Riik asub rukkimüügile.

Suurfirmad esinewad juba ostusoowidega.

Nagu mõne päewa eest teatasime, on majandusministeeriumis juba lõpetatud kokkuwõte terawilja kaitseseaduse põhjal teostatud rukkiostu kohta. Nendest kokkuwõtetest on näha, et praegu seisab wabariigi walitsuses käsutuses 27.000 tonni rukist. Praegu on ka wälismaalt rukki sissewedu seismas. Kuna litsentside wäljaandmine juba warakult katkestati, on ärid, kellele litsentsid wälja anti, need juba täies ulatuses ära kasutanud. Nüüd jääb oodata, kuna suurfirmad hakkawad tarwitama riigi poolt kokkuostetud kodumaa rukist.

Nagu majandusministeeriumist kuuleme, ei kawatseta enne riigi rukist müügile saata, kui eraturg on tühi. Praegu on suurfirmadel weel wäikesed tagawarad olemas, kuid need lõpewad warsti. Suurfirmad ongi juba esitanud majandusministeeriumile suuri ostusoowe.

Misjuguse hinnaga hakkab wabariigi walitsus rukist suurfirmadele müüma, selle kohta pole weel seisukoht wõetud. Praegu pole ka weel selge, kas wabariigi walitsus toob wälismaalt odawat rukist sisse, et seega rukkihinda alandada. Lähemal ajal wõtab walitsus selle küsimuse kaalumisele, seşt wälismaalt odawa rukki sissetoomisega on wõimalus suurweskitele leiba odawamalt müüa, millega hoitakse ära leiwahinna tõusu.

Nagu majandusministeeriumist kuuleme, on tõenäolik, et juba aprillikuul riigil õnnestub hakata kokkuostetud rukist suurweskitele müüma, kuna tagawarad weskitel juba sellel kuul otsa lõpewad. Suuremalt osalt loodetakse rukis realiseerida alles maikuu jooksul.

Maarjapäewane lennuõnnetus Helsingis.

Mäletawasti oli Soome lennupäewal Helsingis Maarjapäewal rängk õnnetus. Suurel kõrgusel põrkasid riwilennul kokku kaks sõjawäe lennukit ja langesid maha. Lennukid purunesid täielikult, mmurdes pildil kujutatud worminuks rusuhunnikuks. Sealt alt saadi kätte lendurite leitn. Artola ja leitn. Salose tundmatuseni moonutatud laibad.

Õnnetust nägi pealt kümnetuhandeline rahwahulk koos lennupäewast osawõtwa wabariigi presidendiga.

Firma Dickinson ja Narwa kosk.

Firma nõuab kahjutasu.

Eile saabus majandusministeeriumile pikem seletus firma Alfred Dickinsonilt Narwa kose kontsessiooni asjus. Firma Dickinson toob ette, et nendel on kõige paremad kawatsused olnud Narwa kose juhtes. Et nad aga kahe aasta jooksul kawatsust teostada ei saanud, ei olewat olenenud nendest, waid mitmesugustest takistawatest asjaoludest. Teiste hulgas olewat olnud takistuseks ka tolleagse Eesti wabariigi walitsuse ja majandusministri küllm suhtumine ja wastutulematus.

Edasi seletatakse kirjas, et firma Dickinson kawatseb esineda kahjutasu nõudmisega wabariigi walitsuse wastu, kuna firmal on olnud kindlad wäljawaated kontsessiooni saamiseks ja ühenduses sellega on tehtud juba mõnesuguseid kulusid ja riskeerimisi. Kui juure kahjusumma nõudmisega firma kawatseb esineda, pole kirjas öeldud.

Kuna kiri saabus alles eile, ei ole wabariigi walitsus kirja suhtes weel mingit seisukohta wõtnud.

Läti wekes hukk laewu hädaohus.

Jäämurdja „Kr. Waldemarsi" abitus.

Riiast, 1. aprillil. Läti jäämurdja „Kr. Waldemars" püsib ikka weel laewade karawaniga Domesnesi lähedal jää wõimuses. Jäässe lõhutud kanal, mille kaudu jäämurdja katsub laewu edasi wiia, wajub ruttu kinni ja laewad ei suuda jäämurdjale järgneda. Mitu laewa on saanud tõsiseid rikkeid. Laewade saatuse pärast ollakse tõsiselt mures, sest wabasse wette ei ole nii kerge pääseda.

Kol.-leitn. Johann Schmidti mälestuseks.

Käesoleval aastal maamulda sängitatud wabadussõja kangelase — 9. jalawäe polgu juhi kol.-leitn. J. Schmidti mälestust tahetakse jäädwustada koguteosega. Selleks on kujundatud komisjon. Komisjon tahaks näha koguteose 1. osas 9. polgu tegewust wabadussõjas ja rahu ajal, kuna 2. osa oleks pühendatud kol.-leitn. Schmidti elukäigu kirjeldusele. Selleks pöörab komisjon kõigi nende poole, kellel ühendust wõi kokkupuutumist olnud 9. polguga ja tema juhiga, ja palub saata mälestusi, kirjeldusi ning pilte 9. polgu ridades langenute kohta jne. Pildid saadetakse pärast tarwitamist puhtalt tagasi.

Materjali palutakse saata 1. juunini s. a. major J. Tomsoni nimele Tallinna, Kaitsewäe Staap.

Th. Lutsu filmi edu Tallinnas.

Tuleb peale pühi Tartu.

Tallinna paremas kinos „Modern" jookseb praegu Th. Lutsu uus kultuurfilm „Kas tunned maad". Film jookseb juba 10 päewa ja ikkagi on kino tungil rahwast täis, nõnda et tuli aega weelgi mõneks päewaks pikendada.

Tallinnast tuleb film Tartu. Nähtawasti on meie kinopublikus sündinud murrang — huwi kodumaa filmiprodukt'sooni wastu on märgatawalt tõusnud.

Valikus

laskemoona

EN GROS. EN DETAIL.

WIDRIK SÄRG

Tartus, Promenadi nr. 2. Telefon 78.

GOLDBERG

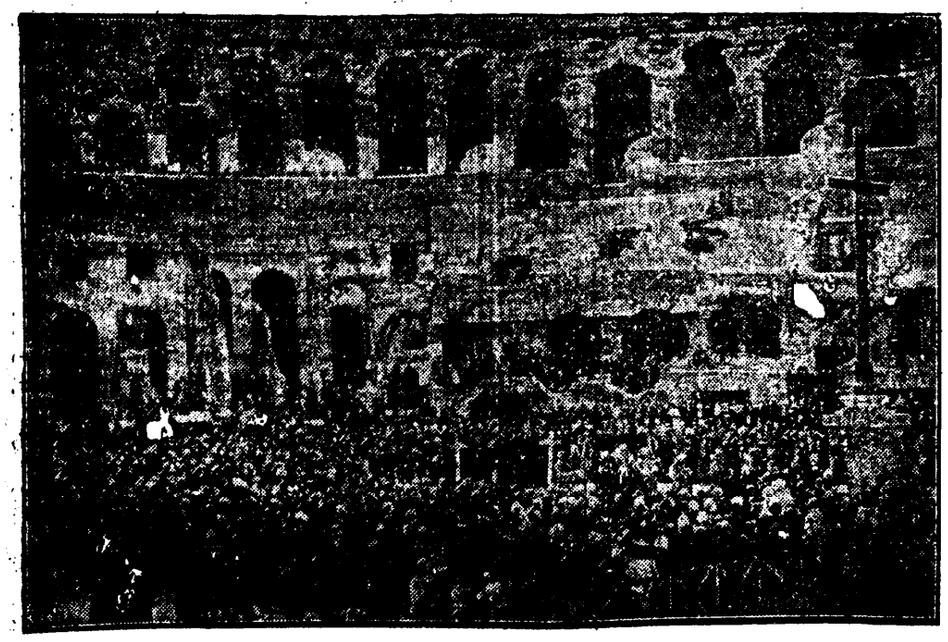
Moe-, pudu- ja

hooaja kaup

saadaval **suure hinnaalandusega** ainult **L. Goldberg'i** juurest Küüni tän. nr. 6.

Küüni 6 — Küüni 6

Küüni tän. 6

Kaunatusnädal wana kolosseumi waremetel.

Nädalal enne kewadpühi peetakse Roomas wana tsirkuse — Kolosseumi — waremetel mälestustalitusi ristisõu algaegadel surmasaadetud märtrite auks. Samale kohale, kus amfiteatrist waatajate ees tapeti märtrisurma läbi palju kristlasi, püstitatakse rist, mille jalale tuhandeid palwetajaid koguneb.

„Postimeest"

wõib tellida igast kuupäewast iga kuu lõpuni.

Uus rahwamaja Kundasse.

Teisel kewadpühal awatakse Kundas uus rahwamaja. Selle ehitajaks on Kunda Noorsoo selts. Uus rahwamaja sisaldab endas awara saali, lawa ja orkestriruumi. Saalis leidub ruumi 600 inimesele.

Dekoratsioonid ja lawa sissesead on walmistatud dekoraator R. Sepa poolt. Käesoleva rahwamaja ehitamisega laheneb õieti seni Kundas walitsenud seltsimaja puudus. Uue seltsimaja awamisega loodetakse tõmmata ligi ka teatrijõude wäljastpoolt.

Ungari Zepi-margid.

Tänawu warakewadise õhulaew „Graf Zeppelini" esimese lennu puhul Budapesti andis Ungari postiwalitsus wälja eri kirjamargid, millistel on pealetrükk „Zeppelin".

Kõige ilusamad pühade ostud

TEHAKSE

„Postimehe" raamatukaupluses!

Inglismaa ülsköitsus Europale on petlik.

Saksamaa ja Austria ekstwad, kui nad loodawad Inglismaa ülsköitsusele nende tollliidu wastu.

Ilmaturg jääb wiljale weelgi kitsamaks.

Augur,

„Postimehe" kaastööline Londonis.

London hoidub ärewusse sattumast teadete üle Saksa-Austria kawatsetud lepingust, mis taotleb tolliliitu mälema riigi wahel. Küll möistetakse hukka meetod, mille Saksa ja Austria diplomaatia walinud oma eesmärgi saawutamiseks. Samuti nagu ülski teine suurriik Euroopas, ei taha ka Inglise walitsus, et teda asetataks seesuguse iseloomuga sündinud fakti ette. Seda enam, et alles kaks nädalat tagasi toimetati Berliinis kui ka Wiinis wälisriikide esitajaile, et lähemas tulewikus ei wõi sündida midagi selletaolist. Kui Austria saadik läinud nädala lõpul tuli Inglise wälisametisse teadaandega ses küsimuses, sai talle osaks enam kui jahe wastuwõtt.

Kuigi Inglise walitsus hukka mõistab saladusliitluse, millega praegusel juhul on tegemist, leeldub ta aga esialgu Saksa-Austria kawatsusi terweni hukka mõistmast, enne kui asjatundjad on tähelepanelikult uurinud uue kokkulappe teksti, wõrreldes teda waremate lepingutega, et saada selgust, kas Austria on riikunud oma kohustusi teiste riikide wastu. Selleks soowitas wälisasjade sekretär Henderson Austria ja Saksa walitsusele, et need uusi samme ei astuks, enne kui rahwasteliidu nõukogu on küsimust arutanud; see ei tähenda weel, et ta nende kawa suhtes on hukkamõistwal seisukohal. Ta ainult ei poolda liigset kiirustamist ja ei poolda Berliinis ja Wiinis walitud meetodeid. Loomulikult wõib aga seisukord täitsa muutuda, kui Berliin ja Wiin püstwad oma keeldumisel lubamast rahwasteliidul asja arutamast. Siis wõib awalik arwamine täitsa pöörduda Saksamaa wastu, kelles nähakse esijoones selle asja läbiwiijat.

Tõuseb päewakorrale samuti kaalutlus, et tuleb arwestada Prantsusmaa seisukohta. Oleme juba korduwalt öelnud — ja seda ei saa küllalt sagedasti rõhutada: Inglise riigimeestel seisab praegu esikohal Inglise-Prantsuse liidu hädatarwilikus. Neist riigimeestest on Henderson selle liidu kõige weendunumaid partisaane. Sest tegelikud kogemused on talle näidanud, et ilma selle liiduta ei ole saawutatav midagi Euroopa rahu kasuks. See on põhjus, miks Henderson Pariisis wiibides läbenes Berliinile ja Wiinile lepliktuse ja mõõdukuse soowitusega, kuigi Inglise wälisameti asjatundjad ei olnudki weel lõpule wiinud Saksa-Austria dokumendi uurimist. On raske ennustada, mis sihis kujunewad asjad lähematel nädalatel. Oleme aga kindlad, et Saksa diplomaatia teeb tõsise wea, kui ta liig suuri lootusi paneb näiliku ülsköitsuse peale Londonis ja selles lootuses wõtab järelandmatu seisukoha ettepanekute puhul, et küsimus esitataks rahwasteliidu nõukogule.

•

Londoni wähene huwi eelkäsitletud küsimusele on esijoones seletatav asjaoluga, et Inglismaa awaliku arwamuse tähelepanu seob sisepoliitiline seisukord. Hiljuti peeti Londonis koosolekut, kus Lloyd George seletas wabameelsete erakonna lähemate kuude politikat selle erakonna walimiskandidaatidele. Wabameelsete juhil on salajane soow astuda sotsialistidega liitu, mis kindlustaks, et MacDonaldi walitsus jääks wähemalt tulewaks aastaks wõimule. Sest, nagu ta sel koosolekul märkis, on reaktsioon Inglismaal nii suur, et kui praegu sünniks walimised, „haaraks protektsionism kogu maa ja wabameelsed häwitataks terweks inimpõlweks". See pihtimus ei hoidnud aga ära tugewa opositsiooni awaldumist Lloyd George'i politika wastu, mis tahab sotsialiste wõimul hoida iga hinna eest. Koosoleku tulemus, kuigi peidetud mõõdukates sõnades koostatud resolutsiooni, oli see, et Lloyd George ei saanud wolitust, anda MacDonaldile panti, et wabameelsed wiimast kindla tähtajani toetawad. Wabameelne erakond peab olema waba walitsust kritseerima.

Kirjeldatud koosoleku kentsakas küljeks oli see, et Lloyd George kõneles oma raskustest juhi kohal ja pakkus end lahkuma, kui leitakse parem mees juhi koorma kandmiseks. Wabameelsete juht Baldwin wäljendus hiljuti samalaadselt ja peaminister MacDonald ei jäta kasutamata ühtki juhust oma pooldajaid-sotsialiste informeerida samas mõttes. Näib, et need kolm politikameest on iseseeskis kokku leppinud, et end sama meetodiga wõimul hoida.

Hea uudisena saab teatawaks, et Inglise raudteelased on awaldanud nõusolekut palkade wähendamiseks, arwestades elukalliduse langust ja raudteede tulude wähenemist. Palgaküsimuse äralangemisega wõib raudteedel alata ratsionaliseerimise kawade teostamine. Oleks tervitatav, kui sama sünniks sõetööstuses, mille seisukord on weel tumedamaks muutunud demagoogilise ja teostamatu sõeseaduse läbi, mille MacDonaldi walitsus alamkojas tuhatnelja läbi surus.

Ei tule imestada, et sotsialistid saadawad maa kõigist osadest ärewaid teateid walitsuse prestiisi langemisest. MacDonald tahab aga kriitilisi küsimusi puutumata jätta, seni kui seda lubab wastasrind. Wana- ja wabameelsed kirutwad küll sotsialistide saamatust, sõdiwad aga omawahel ja on oma salajases südamesopis hirmul wõtta hädaohtlik pärandus oma peale praegu, mil palju probleeme lahendamata. Nii on MacDonaldil weel wõimalust mõni aeg püsida, kuigi tema seisukord on raske ja ei puudu ootamatu parlamentliku kriisi wõimalusi.

•

Citys, s. o. Londoni äriilmas, awaldab suurt tähelepanu teade, et Am. Ühisriikides likwideeritakse Põllumajanduse amet, s. o. riiklik organisatsioon, mis wiimase kahe aasta kestel on püüdnud Ameerika põllumeestele kindlustada kõrgemat nisu ja puuwilla hinda. See tähendab, et lõpeb seisukord, mis pikemat aega on loonud selgusetust ilmaturul. Ühtlasi tähendab see aga, et turule tuleb hiiglahulk wilja, mis seni hoitud likwideeritawa Farm Boardi laadides ja mis, lisandudes Ameerika uuele lõikusele ja kaswawale Wene ekspordile, ähwardawad juwe lõpupoole hindu weelgi alla suruda. Enne kui hind tõuseb endisele kõrgemale tasapinnale, peame seega walmis olema uueks segaduse ja hinnalanguse ajajärguks, — wäljawaade, mis pole roosiline põllumajanduslikkudele riikidele.

Äriilmas leitakse: ainus pääs oleks, kui maha põleksid kõik wiljatagawarad, mida turg ei suuda wastu wõtta, wõi kui mõni loodussõnnetus häwitaks wiljasaagi Ameerikas wõi Wenemaal. Seesuguse seisukorraga oleme jõudnud riikliku waheleegamise tõttu, mis on tekitanud wilja üleprodutsiooni kogu maailmas. Hinnatakse, et kestmiselt on selgi aastal wilja küllwad 10 prots. rohkem kui waja, arwestamata eelmise aasta ülejääke. Kuid kus leiame keskasutuse, kes wõiks külwipinda kärpida?

Londonis,
märtsi lõpul 1931. **Augur.**

Lend üle Atlandi.

Esimene päästuke — ameeriklane Hawks.

New-Yorgist, 1. aprillil. (Trj.) Ameerikast algas esimene lend üle Atlandi ookeani sellel aastal. Ameeriklane kapten Frank Hawks algas teisipäewa hommikul lendu üle ookeani Londoni. Frank Hawks on tuntud lendur, tema käes on Ameerika ülemandri lennu kiiruserekord.

Loodagu rahuministeeriumid!

L.-Ameerika algatus.

Genfist, 1. aprillil. (Trj.) Lõuna-Ameerika n. n. abc riigid — Argentiina, Brasiilia ja Tschiili, on saatnud rahwasteliidu sekretariaadile märgukirja, mille sisu esialgu awalikuks ei ole tehtud, mille aga rahwasteliidu peasekretär salajaselt teatawaks tegi rahwasteliidu liikmeks olewatele riikidele. Kuuldawasti nõuab märgukiri, et kõik riigid looks sõjaministri koha kõrwale oma walitsustes rahuministri kohad. Selle ministri ülesandeks peaks olema töötamine rahwuswahelise rahu kasuks ja wäewähenduse ettewalmistamine.

Austraalia maksab stiski.

Liit tasub pankrotis osariigi wõlad.

Sydneyst, 1. aprillil. (Trj.) Austraalia liidu peaminister Scullin teatas, et liidupank wõtab oma peale Uus-Lõuna-Walesi osariigi wälislaenu protsentide maksmise ja pöördub Austraalia riigikohtu poole, et see osariigilt need protsendid sisse nõuaks. Teatawasti keeldus Uus-Lõuna-Walesi osariigi walitsus wälislaenu protsente maksmast, põhjendades seda rahanduse kriisiga. Liiduwalitsus ajus seisukohale, et osariigi samm wõib rängalt kõigutada kogu Austraalia krediidiusaldust ja astus sellepärast kiirelt samme, et kõrwaldada seesugust hädaohtu ja takistada osariigi teguwiisi.

Ilmus

Lihavõtte lasteleht

nr. 3/4.

Sisu: Lihavõtteks. Kuidas rikastus inimhing. Vastlapäeva rõõm. Printsess aasal. Õnnelind. Onu Madis Koolinoorte elust. Rott ja härg. Hea uni. Suur ajaviitenurk, eriti pühade munadest.

Hind ainult 25 senti.

„POSTIMEHE" raamatukauplus Tartu, Suurturg 16.

MILAANO

25 tükki / senti

pabeross on eriti pehme ja aromaatne ning vaatamata ta odavale hinnale täiesti ühewäärne kõrgema sordiga. —

Miks hukkus „R. 101".

Poliitilistel põhjustel alustati enneaegu lendu, mis nõudis 46 inimohwrit.

Uurimiskohtu otsus õhuhiiglase häwinemise kohta.

Londonist, 1. aprillil (Trj.). Uurimiskohus, kes selgitas õhulaewa „R. 101" hukkumise põhjusi, awaldas oma aruande. Teatawasti häwines „R. 101" 5. okt. 1930. Beauwaisi lähedal Prantsusmaal, olles lennul Inglismaalt Indiasse. 54 inimesest, kes olid õhuhiiglases, pääses eluga ainult 8. Uurimiskohus selgitas katastroofi põhjusi pääsenute, pealtnägijate ja ekspertide seletuste abil. Peale selle korraldati eksperimente Inglise riiklikus laboratooriumis, kusjuures kasutati 4 jala pikust „R 101" mudelit, mis asetati erilisse tunneli, kus temaga katsetati mitmesuguste tuule mõjutiste suhtes.

Uurimiskohus on jõudnud seisukohale, et õhulaewa hukkumise põhjuseks oli tormise ilma kõrwal asjaolu, et õhulaewa gaasireserwuaarid ei olnud küllalt kindlad. Arwatawasti kaotas õhulaew tuulise ilma käes järjekorralt oma gaasi. Wõimalik on, et aga katastroofi filmapilgul tuul puruks rebis õhulaewa katte ninapoolses osas, mille tõttu gaasi kaotus oli nii järsk, et meeskond selle wastu ei saanud enam abinõusid tarwitusele wõtta.

Suurt tähelepanu äratab uurimiskohtu seletus, et „R 101" ei olnud weel teinud küllaldaselt proowilende, enne kui ta asus lennule Indiasse. Arwatawasti ei oleks seda lendu nii kiiresti ette wõetud, kui selleks ei oleks mõõduandwaks peetud politilisi põhjusi; nimelt eelseiswa India-konwerentsi tõttu. Uurimiskohus lisab wahandawalt juurde, et need politilised ja tehnilised asjatundjad, kes olid wastutawad lennu tähtaja määramisel, olid nähtawasti küllalt kindlad selle lennu tähtsuses, et lugeda ennast õigustatuks õhulaewa saatma hädaohtu, milles nad olid küllalt teadlikud.

Hitler kaebas Hindenburgi riigikohtusse.

München ist, 1. apr. Saksa rahwussotsialistliku erakonna juhatus esitas Hitleriga pöördus Saksa riigikohtu poole Leipzigis palwega, et tühistataks president Hindenburgi poolt antud määrused politiliste erakondade õiguste kitsendamiseks. Rahwussotsialistid wäidawad, et see määrus on põhiseaduse wastane.

Hitleri äsituslehtede koduseda.

Hitlerlaste „Wölkischer Beobachter", milline seni Münchenis ilmus, oli hakanud mõne aja eest juba rahwussotsialistidele parema propaganda töö wõimaldamiseks, ilmuma ka Berliini wäljaandes. Siiski peab ajaleht oma ilmumise pealinnas lõpetama, kuna Berliini rahwussotsialistide juhi Goebbelsi häälekandja algas kärebat kallaletungi Müncheni lehe „sabale". Selle järeldukseks oli Hitleri lehe tellijate arwu tuntaw tagasiminek ja leht jätab 1. aprillist Berliini „saba" seisma.

EDGAR ALLAN POE:

Valik luuletusi ja essee „Kaarna tekkimisest".

Tõlkinud **Ants Oras.** 96 lehek., hind 2 krooni, iluköites 2 kr. 50 senti.

„Poe elule vastab ta luule laad. Sama erinew nagu tema elukäik on ta kirjanduslik füsiognoomia keset ümbritsewat igapäewasust — mingi sünge eksootiline saar keset ajakajalise kirjanduse kord kõrgemat, kord madalamat lainestikku". A. Oras.

EESTI KIRJANDUSE SELTSI kirjastus, Tartu, Lai 35.

Täna üks miljonär Eestis rohkem

Eesti Karskusliidu wiimaseid pileteid müüakse kuni kella 12 p. postkontoris, E. Pangas, Roosipuu rmtkpl. ja reklaamautos. — Kasutage wiimast wõimalust!

Liiw liiwakellas jookseb walesti.

Fred Hildenbrandti romaan.

55

Kuningas lasi otsekohe ta käsiwarre lahti ja naeratas talle wastu ning see naeratus ei wõinud tähendada muud kui: usaldan sind täiesti, tee, mis pead heaks.

„Pimesoole põletik," teatas doktor Frammile, „muide, ta ei ole laps, waid abielus naine, ta kannab märki."

Ta tõusis püsti ja wäljus, nad ootasid kaua, kuni ta tuli tagasi, käes raske arstiriistade kast.

Ta andis mõista, et ta haiget näeks meelsasti rõdul, ja tütarlaps kanti wälja.

Seal seadis Zimmerbuschi laks lauda kokku ja seletas edasi, et kõik peawad lahkuma peale kuninga.

„Liebchen jääb siia ja aitab mind," käskis ta, see wana, rahulik Zimmerbusch, kelle närwid olid nüüd jälle täiesti koos.

Ja Tutankhamen istus waikides seal kõrwal, kui Zimmerbusch tegi narkoosi, askeldas arstiriistadega ja andis tasa käske.

Ühegi häälega ei awaldanud kuningas oma piiritut ehmatust ja hirmu, kui ta wõõrast nägi walawat werd ja kätt pistwat naise ihhu.

Rõdu all seisis Framm oma lambi kõrwal ja tema lähedusses kuninga saatkond ja sõbrad.

Seal nad seisid ringi ja kuulasid, õue aukandja ja lähemad nõuandjad.

Neil olid imelised tiitlid.

„Kes teda tunnewad", olid ühede nimed.

„Kes teda tunnewad tõeliselt", oli teiste nimi.

„Sõbrad", kolmandate.

„Tõelised sõbrad" jälle neljandate.

Seal seisis „lehwikukandja" oma ametmärgiga, sõjale pannaldatud lehwikuga, ja „pitserihoidja", kes kandis pitsatit ühe paela otsas kaelas.

Siis kummardus Zimmerbusch üle rõdu ääre.

„Kõik on hästi," hüüdis ta lõbusas meeleolus, „ja saab seda olema ka edaspidi."

Kuningas seisis tema kõrwal, kirjeldamatu aukartuse ilmel ta waatas Zimmerbuschile.

Wähe aega hiljem, kui neile oli toodud sööke ja jooke, läks Framm wankrisse ja tõi sealt kirjutusmasina.

„Kahju, et ei ole enam Distelit," ütles ta, „see oleks wõinud seda neile näidata paremini."

Ja kogu õukond seisis Frammi ümber, kes kirjutas kuningale kirja ,ta lõbistas klahwe, nii ruttu kui suutis, ja tegi suure hulga wigu, kuid sellest polnud häda, lühikeste waimustusekarjatustega jälgis Tutankhamen seda toimingut.

Wiimaks sundis Framm teda ennast masina ette istuma ja tippima.

Kuningas oigas waimustusest, kui ta nägi tähti paberil, ega moondanud nägu, kui ta masinal murdis kolm oma ülipikka, maalitud sõrmeküünt. Ta saatkond oli nagu meeletu. Naer, kihin, järsk waikus, kui kuningas mõttetult teineteise järel paberile wuristas terwe rea tähti, mure hüüdeid, kui ta murdis jällegi ühe pruuni sõrmeküüne.

Framm oli tõmmanud Zimmerbuschi kõrwale.

„Mul on nimelt weel üks film, mõtlen siiski —"

„Jeanne —?"

„Ah mis, küllap weel rõõmustad selle üle."

Nad tassisid aparaadi rõdule, pingutasid lõuendi, riputasid filmitrumlid kohtadele ja palusid siis kuninga üles; see waatas rabatult üles, siis masinale, wõttis siis selle ja tiris ta üles.

Framm naeratas, kui saatkond talt seda rasket koormat tahtis wõtta ära ja ta ei lasknud seda sündida.

Frammil oli waewa, enne kui ta sai nad asetada nii, et nad ei waadanud aparaati, waid lõuendit.

Siis hakkas masin surisema.

Üks küngas tuli nähtawale, troopikakiiwrites inimesed ruttasid edasi-tagasi, ja nüüd hüppas kuningas üles ja tormas lõuendi taha ning kogu saatkond temaga.

Sinna ta jäi kangestunult seisma ja haaris käega tühja õhku.

Tuli tagasi, pörnitses Frammile, ja film jooksis edasi.

Ta näitas awaust, mis wiis Tutankhamoni hauakambrisse, näitas inglise uurijat, kes oli teinud selle leiutise, ja näitas lõpuks pikka üleswõtet surnud kuningast.

Kuningas istus liikumatult.

Siis langes ta järsku kaebliku hüüatusega põrandale.

„Jäta järele," ütles Zimmerbusch kähisewalt.

Framm katkestas imestades wäntamise.

„Ent nüüd tuleb ometi Inglismaa, Londoni Westminsteri kloster, Tower — —"

„Jäta järele," kisendas Zimmerbusch meeletuna.

Framm silmitses teda tähelepanelikumalt.

Doktor nägi wälja nagu palawikus, ta käed tuksleisid siia ja sinna, ta silmakulmud liikusid ägedasti, ja ta pilgutas wahetpidamata silmi, sõistas endamisi arusaamatuid sõnu.

„Zimmerbusch!" hüüdis Framm terawasti.

„Jah? ma käsin sul järele jätta. Ma ei suuda seda kannatada. Too lipp, ja Keitsi tulgu, pagan wõtaks weel kord."

Ja pea püsti käis Zimerbmusch terassil edasi-tagasi, tõukas mõned õukondlased hoolimatult kõrwale, koputas üllatatud kuningale seljale; Framm waatas ehmunult pealt.

Ja nüüd ta hakkas tantsima ja laulma.

Tantsis kuninga ees edasi-tagasi ja laulis lõõklaulu: „Mu wäike Tutankhamen, sa aimult püsi raamen — —"

Framm läks kahwatuks.

„Liebchen," hüüdis ta tasa, „wiige doktor ruttu wankrisse, ta peab olema kaotanud mõistuse, aga ruttu, Edna, aita mul aparaati —"

Doktor lükkas Edna endast kaugele eemale.

„Ei ole enam midagi järel!" mõirgas ta, „mitte midagi järel!"

Siis ta ütles tasemini:

„Muide, hm, jätke need riistad, palun, pean weel opereerima sellel ööl, õde, eks?"

Kuningas ja ta saatkond jälgisid etendust sõbraliku naeratusega.

Nüüd pöördus Zimmerbusch nende poole ja wihastus.

„Arge naerge," kisendas ta. „Teie — — —"

Ja rohkem sõnu kaotamata ruttas ta sinna ja haaras tugewasti kuninga kaela ümbert kinni, saatkond karjatas, ja üks wanadest meestest andis märku, palee sattus ärewusse, tekkis suur kära, puiestikust kostis hüüdeid ja korrati sealt märguannet.

Framm kargas Zimmerbuschi juure, kuid oli juba hilja.

Igast küljest tungis terassile relwastunud, poolalasti mehi.

Framm kisendas:

„Edna, Liebchen! Jätke kõik sinnapaika, wankrisse, ruttu!"

Ta haaras raske aparaadi, wehkles enda ümber, ja nii tal õnnestus pääseda trepile, Liebchen ja Edna, keda keegi polnud pannud tähele, waatasid lohutatult wankri aknast wälja.

Framm hüppas wankrisse ja wirutas ukse enda järel kinni.

Wajus loiult istmele.

Siis ta hüppas üles, wõttis peegli kätte, nägi Zimmerbuschi ümber jookswat rõdul, ülakehaga alasti, kummitaw oma walge nahaga pruunide meeste hulgas; praegu ta pildus käsiwarsi taewa poole, mõirgas, naeris.

Framm pani peegli käest.

Liebchen nuukſus, ta oli kaotanud kogu tasakaalu. Edna istus kahwatanud näol.

„Nüüd me sõidame koju," ütles ta kindlalt.

See naeratas tusaselt.

„Weel üks pilk jääaega, wankrist me enam ei lahku."

„Ma ei taha enam midagi näha," hädaldas Liebchen. „Härra Framm, ma ei suuda enam, ma ei taha enam midagi näha."

„Siiski, Liebchen," seletas Framm järsult, ja teda waldasid nabamaasõitja, energia ja külmmeri, kes teeb suriud liikmeil märkmeid, uurimisreisija rahu, kes metsinimeste hulgas kirjutab päewikuid, mäkeronija oma, kes kleepub järskudel kaljuseintel ja kipub üles, tipu poole, — sääraseid tunnetusi waldasid teda, ega annud ta enam järele.

„Siiski, Liebchen, koostatud kawa me teeme läbi, heidame pilgu jääaega ja paradiisi."

„Mu jumal," sõistas Edna ehmunult, „miks see korraga juhtus Zimmerbuschiga nii! Ta oli ometi nii kaine kuni senini. Mida tast saab nüüd?"

Framm hammustas oma huuli.

„Tema närwid olid läbi, see on kõik. Ta ju ka wihjas mõnikord sellele, olekſin pidanud teda rohkem jälgima. Ta polnud sugugi nii tugew ja nii teadlikult jahe, nagu ta seda alati tegi."

„Kas me ei wõiks katsuda teda tagasi tuua?"

„Ei, see on wõimatu."

Liebchen tegi ettepaneku.

(Järgneb.)

Käte punetuse vastu: Creme Leodor

ja ebailusa nahavärvi vastu tarvitatakse kõige paremini lumivalget, rasvata Leodor-kreemi (Creme Leodor) ühel ajal maheda ja ülirasvase Leodor-seebi tarvitamisega. Nende mõlema naharavimisvahendi üheaegne tarvitamine annab kätele ja näole selle kauni, mattvalge jume, mida soovib iga korralik daam. Tuub 75 senti, 1/1 tuubi Kr. 1.25, Leodor seep 75 senti. Saadaval igas Chlorodont-müügikohas.

Tartu kirjastajad ähwardawad lokaudiga.

Paberitollide tõstmine tähendawat meie trükitööstuse surma.

Imelugusid meie paberitrustist.

Nagu teada on wiimasel ajal päewakorrale kerkinud paberitollide tõstmine. Sel puhul oli teisipäewa õhtul Tartu kirjastajate, trükikoja omanikude ja juhatajate waheline nõupidamine ja seisukohawõtmine ülalnimetatud kawatsuse wastu.

Nõupidamisel esines pikema sissejuhatawa lõnega kirjastus-ühisuse „Looduse" direktor H. Männik, kes wäitis kokkuwõttes järgmist:

Enne iseseiswust

andis Eesti palju oma trükitöödest wälismaale teha. Iseseiswuse saabumisega hakkas ka Eesti trükitööstus hoogsamalt arenema, asutati palju uusi trükikodasid, kuni kaswas wälja ebasoodne konkurents. Omalajal oli meie trükikodadel ka palju wene kirja, kuid nüüd, mil meie walitsus on ühinenud Berni konwentsiooniga, on see kiri muutunud täiesti kasutuks, kuna Läti trükikojad samal ajal selle kirjaga teewad head äri. Läti ei ole ühinenud Berni konwentsiooniga ja selle tõttu pole seotud ka kaubalepingutes wälisautori õiguste tunnustamisega ega tasumaksmisega nendele tööde tõlkimisel. Nõnda tõlgiwad lätlased pea kõik wäliskirjanduse uudised, mis alles müügile ilmunud ja kuidagi menu osaliseks saanud, wene keelde ja saadawad ilmaturule. Meil on selline wõimalus ja isegi eesti keelde tõlkimine Berni konwentsiooni kaudu takistatud, sest meie kirjastused ei suuda tasuda kõrget honorari autoreile. Meie kirjandusest ei wõta wälisriigid aga pea mitte midagi.

Teine waluline küsimus meie kirjastustele ja trükitööstusele on

paberi saamine.

Eesti paberi edenemine on jõudnud 10 a. kestel siiski niikaugele, et oleme saanud juba walge paberi. Kui wõrdleme tänapäewa raamatute pabereid selle paberiga, millel omal ajal „Warrak" ja „Odamees" raamatuid wälja andsid, siis leiame, et wahe on wäga suur. Kuid sellele waatamata on meie paber ikka jäänud halwaks, wõrreldes wälismaa paberiga. Meie kodumaa paberile on wäga raske pilti trükkida, pilt tuleb wälja wõidunud ja hall. See on tingitud sellest, et meie paber on liiga tugewasti liimitud ja sellepärast on ta pind liig kale. Peale selle pole kodumaa paber ühtlane mass, kuna wälismaa paber on täiesti ühtlane, millel on jälle tunduwad paremused trükkimisel.

Üks äri on saatnud kodumaa paberi proowe wälismaa wabrikule, paludes seal ärile walmistada umbes proowidekohast paberit. Sellt peale wastanud wälismaa firma, et

nii halwasti koostatud paberit nemad üldse ei tee,

kuid püüawad siiski umbes sama liiki paberit walmistada ja soowi rahuldada.

Mõned aastad tagasi „kui meie paberiwabrikud üksikult töötasid, sai neilt paberit tellida juba 60 puuda alates, nüüd, mil wabrikud on trustiks liitunud, on tellimise miinimum wiidud 100 puuda peale. Tellija soowe peaaegu sugugi ei arwestata. Tellid esimest sorti, saadetakse üks pall esimest, kuid teine pall teist sorti. Saadad proowi ja palud selist saata, siis järgmisel korral sama tellimist korrates saad hoopis teise wärwiwarjundiga paberi. Muidugi saadad sellise paberi kui mitte wastawa tagasi, nüüd jäetakse ta tellija firma arwel lattu seisma ja arwestatakse kapitali protsendid seismise eest. Isegi kirjade peale ei wastata korralikult ja

krediit on sama hea kui null,

sest antakse paberit krediiti ainult üheks kuuks wõi isegi kolmeks nädalaks. Wälismaa firmad teawad, millisele ärile wõib krediiti usaldada, millisele mitte. Kodumaa paberi trust nähtawasti seda ei tea. Wenemaale müüb aga a.-s. „Paber" oma saadusi 6-kuulise krediidiga.

Nüüd on üles kerkinud küsimus, nagu oleks

wälismaa paber meie turul dumpingut tegemas,

kuid kõneleja arwates pole see põrmugi õige. Ta esitab statistika keskbüroost saadud andmed, millest nähtub, et 1929 aastal on olnud meie paberitoodang 33683 tonni, sissewedu 1.071 tonni. Seega oleks sisseweetud 3,18 prots. kodumaa toodangu suuruselt. 1928. aastal on see protsendiline wahekord 3,5 prots., 1929. a. on paberitööstuses töötanud üldse 2178 töölist ja kui sisseweetud 1071 tonni paberit oleks kodumaal walmistatud, siis oleks tööd leidnud weel 65 töölist. Kuid peab meeles pidama, et sisseweetud paberi hulgas, mis iseeneseşt protsentuaalselt wäga wäike, on sellised paberid, mida kodumaal üldse ei walmistata, nagu kriidipaber, mitmesugused wärwipaberid jne.

Kui wälismaa paberile keelutollid peale pannakse, siis on see

surm meie trükitööstusele.

Wähemalt pooled trükitöölised jääwad tööta, sest paljude trükitoodete walmistamine muutub wõimatuks. Edasi tähendab kõneleja:

„Tuleb pöörduda wastawa märgukirjaga majandusministri poole ja olukorda lähemalt selgitada. Kui meie seletusi tähele ei panda, siis Tartu kirjastajad paratamatult jätawad raamatute wäljaandmise paariks kuuks seisma."

Ettekandele järgnesid elawad mõttewahetused, kus meie paberitrusti tegewusest

räägiti päris imelugusid.

Trükikojaomanik Mällo tähendab referendi wiimasele wäitele, et kui kirjastajad paar kuud raamatuid trükkida ei anna, siis trükikojad peawad töölised wallandama, kuna paari kuud ilma tellimisteta läbi ajada on wõimatu. Sama arwawad weel mitmed teised.

Mathiesen trükikoja juhataja Mölder juhib tähelepanu asjaolule, et igas paberipallis, mis trust neile saatnud on 200—300 poognat kortsutatud, mida ei saa tarwitada trükkimiseks. Kortsumine olewat halwa pakkimise tagajärg.

H. Männik teab jutustada juhtumeid, kus trust müüb ühte sorti paberit kolmele tarwitajale. iga ühele ise hinnaga.

Mölder on tahtnud kord saada trusti paberi sortidest tellijate jaoks proowi kollektsiooni ja palunud omale proowe saata. Sellele wastatud, et telligu igast paberisordist omale nõutud miinimum ja koostagu siis ise proowide kogu. Wälismaalt saadetakse sellised proowikogud esimesel nõudmisel.

Laakmanni trükikoja juhataja Bundt teab jutustada, et wälismaa paberit tarwitawat trust isegi, tema pearaamatud olewat walmistatud wälismaa paberist.

Lõpuks leitakse, et jääb paratamata wajadus wälismaalt parema paberi tellimiseks. Peale selle kui keelutollid maksma pannakse tõuseb ka kodumaa paberi hind. Otsustatakse walida komisjon, kes wastawa märgukirjaga pöördub majandusministri poole. Koosolijad on toonud kaasa ka proowe trusti paberist. Need otsustatakse lisada märgukirjale juure ja seda kogu weel täiendada paari puuda wõrra. Samuti lubatakse juure lisada ärakirjad nendest „sõbralikkudest" kirjadest, mis trust ühele wõi teisele ärile saatnud.

Komisjoni waliti: H. Männik, Pill, Bundt ja Mällo.

Tagasiwaade.

Riigikogu lõppenud istungjärk andis huwitawa pildi praegusest politilisest seisukorrast, lastes ühtlasi aimata ka selle edaspidist kujunemist.

Peahuwi läinud kuudel keerles kahe küsimuse ümber: walitsuse wahetus ja eelarwe wastuwõtmine.

On juba korduwalt näidatud, et aasta wahetusel oli aeg küps ka walitsuse wahetuseks. Kui mitte millekski muuks, siis wähemalt rahwa meeleolu tõstmiseks oli seda tõsiselt waja. Usaldus wana walitsuse wastu oli lõplikult kadunud. Weel rohkem. Umbusaldus kippus juba wõtma ähwardawa kuju. Näis koguni, et tarwidust uue walitsuse järele tunti rahwa keskel selgemini, kui riigikogus eneses. Kuna aga walitsust ametisse ei kutsu mitte rahwas, waid riigikogu, siis oli rahwa silmis kaasüüdlane kogu tekkinud mõruduses ka riigikogu, kellelt muudatuse ootamine näis olewat asjatu. Siin tuli aga appi endise walitsuse juht O. Strandman ise, wiies wastu oma tahtmist asjad nii kaugele, et tema walitsus sunnitud oli lahkuma.

Riigikogu kui poliitiline keskkoht seisis sündinud tõsiasja ees. Tema ülesandeks oli nüüd anda uut walitsust. Misjugune see wõis olla? Wastuseid polnud palju. Uus walitsus, arwestades rahwa meeleolu, wõis olla ainult sarnane, kus koalitsiooni luues luuakse ka terwem politiline õhkkond ja kujundatakse walitsus, kellel oleks meie oludes maksimaalsed wõimed riigi ning majanduselu edukaks juhtimiseks. Ja peab ütlema, et uut walitsust kujundades tabas riigikogu rahwa meeleolu täitsa õieti. Sündis mõlema tiiwa (põllumeestekogude ja sotsialistide) koalitsioon kahe keskrühma (rahwaerakonna ja majandusrühma) osawõtul. Weel polnud uus walitsus jõudnud tegeliku töö juure asuda, aga kohe muutus rahwa meeleolu rõõmsamaks ja paremaks. Wõi öelda, et meil on wähe olnud walitsusi, keda rahwas juba algusest peale sarnase poolehoiu ja usaldusega wõtnud. Juba see on suur positiiwne saawutus, kuigi puhtpoliitiline.

Kahtlesid uue koalitsiooni ja walitsuse juures mitte kodanikud, waid ainult asunikkude koondus ja tööerakond. Kuid ka nende kahtlus polnud niiwõrd põhjendatud sisuliselt, kuiwõrd kantud tusasest meeleşt oma eemalejäämise puhul. Ja meel oli tusane neil sellepärast, et nende eemalejäämist walitsusest hinnati ka rahwa keskel kui poliitilist õppetundi senise „töö" eest, õppetundi, mida annab elu ise. Ei wõi ju riigi politikat „teha" igawesti rühmamängu huwides ja ikka oma lialdatud nõudmisi taga ajada, sest see mürgitab ja õõnestab lõpuks kõik.

Sarnases tusases meeles püüdis siis wastasrinda näidata, et uus koalitsioon olewat loomuwastane, tal ei jaawat olla ei püsiwat iga ega wiljakat tööd.

Kuid kõik need wäited olid puha otsitud. Koalitsioon on nendest hoolimaa olemas. Ta on esimesed tuleproowid hästi läbi teinud. Wastasrind aga on end kohe esimese kuuga maha kõnelnud ja wahuks peksnud. Wõib öelda, et tõsist opositsiooni praegu walitsusel ei olegi.

Kõige pealt raius wastasrinna suurem rühm, asunikkude koondus, wastu walitsuse ettepanekutele nisukaitse asjus ja sellega kaudselt ka Eesti-Leedu kaubalepingule. Nii põllumeeste kui ka tööstuse ja üldse riiklikult seisukohalt wõttes tegi koondus end selle wasturaiumisega lausa rumalaks. Nähtawasti kujutas ta, et wastasrinnas olles tuleb maha teha ka kõige parem ja hädatarwilikum asi. See oli aga suur wiga koonduse poolt, mida nii põllumeeste kui ka majanduse ringkondades osatakse hinnata kui majanduspolitilise ja riikliku õige arusaamise puudumist. Oli ju Eesti-Leedu kaubaleping meile hädatarwilik, et laiendada turgusid nii tööstussaadustele. Kuid see oli teostataw ainult sel teel, et pakutakse tarwilist kaitset ka meie põllumajandusele, nimelt et põllumeestelt ära ostetakse kodumaa nisu. Walitsus esitas selleks kawad — asunikkude koondus aga kohe wastu. Oli see wastuseis põllumeeste huwides? Ei olnud. Lõpuks märkas seda a.-ü. koondus isegi ja häälestas walitsuse poolt.

Mis puutub tööerakonda, siis näitas ta siin, et demagoogia tõbi nii kergesti ei lao. Olid ju kõrgendatud nisutollid maksma pandud juba O. Strandmani walitsuse poolt. Nüüd aga ruttas tööerakond kohe mahedalt seletama, et waadake, kuidas walitsus tõstab tolle ja elukalliduse, ja sotsialistid teewad seda koos. Kuid see oli jälle wana mäng ja liig läbipaistew. Rahwal oli järjekordne wõimalus selle wastu tülgastust tunda.

Wahepeal, kus komisjonides eelarwet arutati, katsus wastasrind walitsuse kallal uuesti oma hammast. Kuid ka siin selgus, et see on зуб со свистом nagu ütleb Gogol, ehk katkine hammas. Nimelt lawastas asunikkude koondus erakorralise teadaande põllutööminister A. Jürmanni wastu, millele kaasa lõi ka tööerakond. Tarkuse raamatuks, millest erakorraline teadaanne ammutati, oli ühe uulitsa hingeeluga ajalehe sõnum. Igale lugejale oli selge, et see sõnum oli sihilik kahtlustus, mille wastu paras rohi on ainult kriminaalkaristus kohtu poolt. Ometi ei pidanud kõrged riigikogu liikmed asunikkude ja tööerakonna rühmast enesele ebasündsaks seda sõnumit oma tarkuse aluseks wõtmast riigikogu kõrgel kõnetoolil. See liikati kohe ümber ja ka paras wastus ei jäänud wõlgu. Wäga õieti hindas seda a.-ü. koond. ja tööerakon. põhjendamata ülesastumist rtl. A. Tupits, kes ütles:

„Oleks wäärt, kui mõni hingeteadlane uurimisele wõtaks, millega tuleb niisugust nähtust seletada, et leidub inimesi, kes sugugi ei häbene, waid tulewad ja paiskawad seistele aluseta süüdistusi näkku, et teie olete omakasupüüdjad, olete kaabakad, ei ole ausad. Kuidas wõiwad inimesed, kes esinewad parlamendi liigetena, niisugusel wiisil üldse toimida, et nad ilma igasuguste andmeteta tulewad teistele niisuguseid süüdistusi näkku heitma? Üks tööerakonna leht laseb oma „juhtkirjanikkudel" „elawas ajalehes" (s. o. würtspoes) seletada, et „ausaid, õiglasi ja omakasupüüdmatuid tegelasi meil üldse ei leia, kõik olewat wõllaroad, wargad, igawesed masuurikad". Waadake, härrad, teie olete siit riigikogu kõnetoolilt niisugust meeleolu meie rahwa sekka kandnud, et Eesti Wabariigis ausaid inimesi ei leidu, waid kõik on kelmid ja masuurikad. Kui teie niisugune meeleolu rahwa sekka kannate ja oma ülesannet selles näete, siis saete seda ola, mille peal Eesti wabariik ajub ja millel ka teie ise istute."

Nii on wastasrind seni ainult kahtlustusi kannud ja läbipaistwa demagoogiaga esinenud, jõudes eelarwe waidlusteni lööduna ja sisemiselt jõuetuna. Eelarwe juures oodati wastasrinnalt täit mõõtu, aga asjata. Sisuliselt ei olnud tal kuigi palju öelda. Kõned käisid rohkem aknast wälja. Kuid waewalt saawutasid nad sellega sihi. Näiteks ei ole a.-ü. koondus warem mitte pooldanud riigikogu liikmete palga wähendamist, kuid tegi nüüd ettepaneku wähendada komisjonide tasu. See ei annaks aga kaugeltki seda kokkuhoidu, kui palga wähendamine. Nii wõeti eelarwe wastu õige ruttu, kusjuures poolt hääletasid ka a.-ü. koondus ja tööerakond.

Tähelepanu!

Pühadeks ilmusid müügile naljaküllased:

Anekdoodid ja naljad nr. 5

(Hind 50 senti)

Jaan Kägu: „MO ELULUGU"

(48 lk., hind 20 senti).

Põnevad kriminaaljutud:

UUS NECK CARTER (4 iseseisv. annet igauks 48 lk., hind à 12 s.)

Müügil kioskides ja raamatukaupl. — Pealadu: **Tallinna (Balti) jaama raamatukaupl.**

Tellida saab ka postmarkides.

Aumärk Maddalena lesele.

Itaalia lennuwägi korraldas peo Itaalia paremate lendurite auks, kusjuures Mussolini nendele kuld-aumärke üle andis. Ka hiljuti hukkunud lendur Maddalenale oli aumärk ette nähtud. Aumärk antti nüüd üle hukkunud lenduri lesele. Pildil on ülemises reas pahemalt paremale: Itaalia lennuasjanduse minister Italo Balbo, Savoya prints Amadeus, kelle teeneid hinnati Kufra oaasi wallutamise pärast, ja Mussolini. Paremal, trepiastmetel, on Maddalena lesk ja tema isa peolt lahkudes.

Täna täielik kuuwarjutus.

Neljapäeval, 2. aprilli õhtul leiab aset täielik kuuwarjutus, mis algab kell 7,27 min. Warjutuse keskpunkt on kell 10, kuna lõpp on öösel 12 min. enne kella ühte.

Saksamaa tõstab wõitolle?

Nagu teadwalt poolt Berliinist teatatakse, wõidakse arwestada Saksa wõitollide järjekordse tõstmisega lähemas tulewikus. Nimelt on Saksa riigipäew enne laialiminekut andnud walitsusele wolituse tollide tõstmiseks sissewectawatelt põllumajandussaadustelt. Praeguse Saksa põllutööminister Schiele häälekandja peab sellepärast wõimalikuks mitte üksi tollide tõstmise ainetelt, millele riigipäew awaldas oma nõusolekn, waid ühtlasi tahetawat läbi wiia ka wõitollide kõrgendamist, mille wastu olid eriti sotsiaaldemokraadid.

Teedeministri korraldus töötatöölistele töö muretsemiseks.

Teedeminister kirjutas ette teedeministeeriumi walitsuste direktoritele teha rutuline korraldus kõigile awalikke töid korraldawatele asutustele, et töötatöölistele antakse tööd mitte ainult awalikkude tööde krediidi arwel, waid wõimalust mööda ka üldeelarwes ettenähtud kreditiide arwel.

22 kalurit hukkunud.

Ateenast, 1. aprillil. Kreeta ranna lähedal hukkus tormis 2 kalapaati. 22 kalurit said surma.

Inglismaa ja Eesti nisutollid.

Möödunud aastal toodi sisse 700.000 kr. eest Inglismaa nisujahu.

Hiljuti tuli kaubandus-tööstuskojale Londoni kaubanduskoja kiri, milles räägitakse kuuldusest, nagu tahaks Eesti walitsus lähemal ajal nisujahu sissewedu hoopis ära keelata. Londoni kaubanduskoja arwates oleks igasugune jahu sissewedu keelu mittekõbralikult Inglismaa wastu, kuna just Inglismaa tahwatajatel olewat jahukaubandus Eestiga suure tähtsusega. Briti nisujahu eksport Eestisse on olnud möödunud aastal 3000 tonni, umbes 700.000 kr. wäärtuses.

Eesti kaubandus-tööstuskoda oma wastuses Londoni kaubanduskojale lükkab ümber eksiarwamise, nagu tahetaks meil maksma panna täielik jahu sissewedu keelu ja juhitakse tähelepanu sellele, et siin tegemist on waid jahutolli tõstmisega, mis tingitud soowist wähendada wälismaa nisujahu ja nisuterade sissewedu.

Inglaste rahutust on põhjustanud wiimaste aastate wähenenud nisujahu sissewedu, mis tingitud sellest, et meie oma jahutööstus on teinud suuri edusamme. Jahwatamine kodumaa weskites tuleb palju odawam kui jahu wälismaalt sissetoomine.

Sadamamaksude konwentsioon Lätiga jõus.

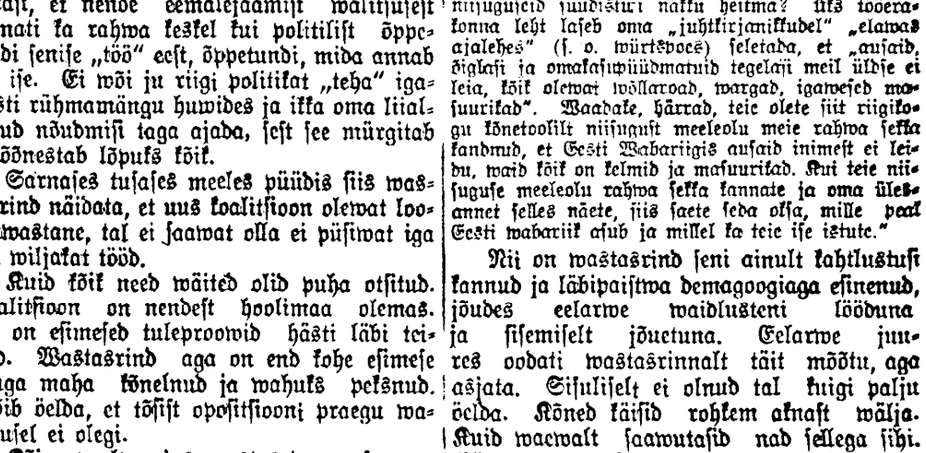
Täna wahetati Tallinnas wälisministri ja Läti saatkonna sekretäri K. Freimanise wahel Rigast 28. weebruaril s. a. allakirjutatud Eesti-Läti minimaalsete sadamamaksude wõtmise konwentsiooni ratifikatsiooni kirjad. Wastawalt lõpueskirjadele astus konwentsioon jõusse 1. aprillist s. a.

Wabariigi walitsuse otsused.

Wabariigi walitsus määras riigi sadamatehaste nõukogu liikmeks tagasi astunud M. Punga asemele rtl. A. Jõeääre.

Wabariigi walitsus kinnitas määruse tasuta maasaamise kohta autasus sõduritele, kes wabadussõjas iseäralist wahwust üles näidanud, wigastatud sõduritele ja langenud sõdurite perekondadele — muutmise määruse.

Wabariigi walitsus kinnitas Türi linna ehituskruntide suuruse ja hinnad.

Inglane armastab ratsasporti.

Ilmakuulsamaid ratsatuswõistlusi peetakse Inglismaal. N. n. „Grand national Steeple Chase" Liverpoolis osutus ka käesolewal aastal raskemaks takistuswõistluseks. 43 startinud hobusest jõudis sihile ainult 12. Teised kõik ei jõudnud raskeid hüppeid läbi teha. Pildil on hüpe üle tõkke ja kraawi pealtwaatajate tribüüni ees. Nende wõistluste tulemusi ootab ärewusega kogu Inglismaa, kuna nad on seotud suurte kihlwedudega.

HAG-KOHWI jooma tähendab: wältida koffeiini ja tema kahjulikku mõju südamele ja närwidele.

Katsetage nelja nädala kestes Hag-kohwiga - selle koffeiinita ja täiesti kahjutu oakohwiga, see

wõimaldab Teile suurepäraseima enesetunde

Mitte aprill — vaid tõsi

on, et enne 22. aprilli omandatud U. E. N. U. loteriipiletiga võib võita 6 korda.

Teatrikongressiks.

Täna algab esimene üleriiklik teatritegelaste kongress Tallinnas.

Meie teatrid on raskes seisukorras. Esijoones pitsitab tugewate pihtidega majanduslik kitsikus, mis ei lase tekkida lahedat töömeeleolu kulisside wahele. Sedakaudu kannatab loomuliselt ka tatrite kunstiline külg ja alaline ainelises tules rabelemine liikab riivi ette wajalisele arengule tõususuunas.

Kas teatrite suured puudujäägid olenewad ainult rahwa üldisest kehwusest? Wõi on siin süüdi ka teater ise oma repertuaariwaliku ja majandusliku juhtimisega? Kas meie praegune teatrikorraldus wastab elunõuetele? Kas on kasutatud kõiki wõimalusi, et lawakunsti hoida wajalises huwipunktis laiema publiku silmis?

Need küsimused peaksid kujunema kahtlematult täna kokkuastuwa teatrikongressi kõige tähtsamaiks päewakorrapunktideks. Need on ühtlasi meie teatri olemasoluküsimused, sest selge on, et täielik äraripputwus riiklikkudest toetustest — nagu praegu — ei ole kaugeltki loomulik seisukord. Toetussummad wõiwad ühel heal päewal ära jääda — nagu see hädaoht igal aastal on waritsenndki — ja siis ei osataks muud teha, kui teatriuksed sulgeda. Wõib ju alla, et meie suuremad teatrid igasuguste kombinatsioonide ja jõupingutuste juures ei suuda üldse ainult omal jõul püsida, et rahwa majanduslik kehwus on kriisummiku ainukeseks põhjuseks — siis pole muidugi midagi parata. Kui aga siiski peaks leiduma wõimalusi omalgi käel olukorda osalistki lahendust tuua, kui tõkkeid ja takistusi peaks olema teatri omaenesegi organismis, siis ei ole üksi jõupingutus suur küllalt, ei: neid wõimalusi päewawalgele tuua.

Teatrikongress peab nende wõimaluste leidmiseks teid näitama. Kas ta seda suudab, on muidugi iseküsimus, kuid hea tahtmise juures wõiks wast nii mõnelegi kasulikule wahendile wälja jõuda. Siin juures tuleb muidugi silmas pidada, et teatritegelased ei otsiks wigu ega süüd ainult wäljaspoolsest publikust, waid objektiiwse karmusega analüüsiks ka omaenese tegewussuunda ja aluseid. Ainult sel teel on wõimalik jõuda sellele õigele tõele.

Kongressi kawa on wäga laiaulatuslik. Koguni liigki laialdane, mis sunnib kahtlusele — kas suudetakse töö kuhjumise juures kõige olulisemaid küsimusi küllaldase põhjalikkusega jõeluda? Kuid ettekõnelemiseks ja kahtlemiseks pole õieti praegu põhjust — küllap töötagajärjed ise näitawad kõike kõige paremini. Jääb ainult soowida, et need tagajärjed oleksid säärased, mis meie teatri praegusele raskele seisundile tooks wähegi kergendust.

Töökawa tähtsamaist referaatidest wõiks nimetada: „Teatri kunstiline juhtimine" (W. Mettus), „Repertuaar" (B. Linde ja Rasmus Kangro-Pool), „Teatri administratiiwne ja majanduslik juhtimine, teatrite toetuste küsimus" (A. Kasemets ja R. Kangro-Pool), „Wäike-teatrite eluküsimusi" (O. Härm), „Maa-wäikelawade kunstiküsimusi" (Kr. Rutoff), „Näitelawaline ettewalmistus meil" (L. Kalmet), „Lawakeel" (A. Suits), „Teatricht, teatrikunstilised publikatsioonid" (J. Pert), „Teatrimuuseum" (H. Waks), „Teatriarwustus" (W. Mettus ja J. Semper), „Lawategelaste kutseühing" (F. Põldroos), „Lawategelaste haigekassa" (J. Rerep) jne.

Nagu juba sellest loetelust näha — kongress sisaldab kõiki meie teatri ümber liikuwaid küsimusi. Kui arwesse wõtta, et kongressile kogub saadikuid üle terwe maa, siis tahaks loota, et tänase ja homse päewa jooksul tuuakse selgust meie teatrikunstilisse seisukorda ja wäljawaateisse — täies ulatuses.

Toidunainete pakid tulid Wenemaalt tagasi.

Ei taheta, et pühi meelde tuletatakse.

Narwa mitmed ärimehed ja riigiteenijad saatsid paar nädalat enne lihawõtte pühi N. Wenes olewatele sugulastele pühadepakke. Harilikult sisaldasid saadetised toidunaineid ja maiustusi. Postipakid jäeti aga N. Wenes wälja andmata ja saadeti Eestisse omanikkudele tagasi. N. Wene wõimude teguwiis on tingitud usulistest motiiwidest. Postisaadetised oleksid tuletanud elawalt meelde pühi, mida aga kommunistliku riigikorra kodanik maksmate seaduste järele tunnustada ei tohi. Mittepühade puhu saadetised anti harilikult saajatele wälja, erand on tehtud wiimaste kohta.

Eile saadeti korraldus Narwa postkontorist postipakkide saatjatele saadetiste wäljawõtmiseks.

Walgas põles jälle maja.

Päew tagasi põles Walgas elumaja. Järgmisel ööl, s. o. ööl wastu kolmapäewa, kutsuti tuletõrje jälle tulekahju juure. Seekord oli tuli lahti puhkenud Kuperjanowi tn. 71 Woldemar Wäikese pärijate majas. Tuli oli alguse saanud kasutamata kaupluse ruumist. Öösel märkas tuld kõige pealt W. Wäikese naine. Tuli oli juba nii suur, et pääsemine oli weel wõimalik akna kaudu. Mees toimetas wäikese lapse ja naise naabermaija ning ruttas õnnetusest teatama tuletõrjele. Tuletõrje suutis hoonest suurema osa päästa.

Kahju umbes 1000 kr. Kinnitatud oli maja 2000 kr. wäärtuses.

Äge koosolek Wõrus.

„Põllumees" kahjuga töötanud.

Möödunud pühapäewal peeti Wõrus m. ü. „Põllumehe" aastakoosolekut. Koosolek oli õige ärew ja sellel tehti kibedaid etteheiteid ühistuse juhatusele. Oli selleks ka põhjust, sest trijkitult kättesaadetud aruandes oli möödunud aasta kahju näidatud ainult 2043 kr., nüüd teatas aga juhatus, et tema ühes nõukoguga on tarwiliseks arwanud maha kirjutada ka endiste aastate senini näitamata kahjud — 70.357 krooni. Selle katteks arwata tagawarakapitalid 35.811 kr. suuruses ja ülejääw summa kahjusid jagada liikmete wahel, mis teeks liikme peale 30 kr.

Nõuti juhatuselt seletust, miks need kahjud ei ole endistes aruannetes näidatud, waid sellewastu koguni diwidendi jagatud.

3-tunnilise waidluse järele wõeti juhatuse ettepanek pea ühel häälel wastu ja kinnitati aruanne. Teist teed, teist wäljapääsu ei olnud, sest liikmed nagunii wastutawad kahjude eest.

Juhatus ja nõukogu olid täies koosseisus ametist ära astunud, et anda peakoosolekule täieline wõimalus uuteks korraldusteks. Uude juhatusse waliti F. Suit, R. Runtal ning J. Jaason. Nõukogu waliti enamasti wanas koosseisus tagasi, rewisjoni kom. J. Sultson, M. Nassar ja A. Kajak.

Lugupeetud lugejatele ja kuulutajatele

teatame, et „POSTIMEES" ilmub ka **Suurel Reedel,** müügil Tartus neljapäeva õhtul. Kuulutusi sellesse lehte võetakse vastu neljapäeval kella 1-ni e. l.

Lihavõttenumber

ilmub laupäeval, 4. aprillil, müügil Tartus Suure Reede õhtul. Kuulutusi sellesse lehte palutakse ära tuua hiljemalt neljapäeval kella 3-ni p. l. Kuulutusi võetakse vastu pühade numbrisse ka Suurel Reedel kella 11—1 e. l.

„POSTIMEHE" TALITUS.

Mustwee alewiwanem 4 a. sunnitööle.

Esialgu wiibib weel wabaduses 3000 kr. kautsjoni wastu.

Mustwee alewiwanema Aleksander Goruškini protsess kestis rahukogus teisipäewa õhtul kuni kella ½2-ni ööse1. Kuni lõpuni jäi Goruškin seletuse juure, et tema alewi wahasid kõrwaldanud ei ole. Kohus mõistis tema 4 aastaks sunnitööle. Alewi tsiwilnõudmine rahuldati 2051 krooni suuruses summas.

Goruškini wahi alla ei wõetud, sest tal on waranduslik kindlustus 3000-kroonise obligatsiooni näol. Loodetawasti saab alew oma summad kätte, sest Goruškin on wõrdlemisi jõukas mees. Tal on Mustwees mitu maja ja mitu heina- ja põllumaa krunti.

Läinud aasta 22. mai õhtul helistas Mustwee alewi rewisjonikomisjoni esimees Tartu maawalitsuse administratiiw-osakonna juhatajale, et rewisjonikomisjon tahtnud asuda alewiwalitsuse asjaajamise rewideerimisele. Alewiwanem aga keeldunud dokumente esitamast.

Selle teadaande peale sõitis E. Õunapuu järgmisel hommikul autol Mustwee, kus alewiwanema Aleks. Goruškini tegewuse rewideerimisele asus. Selgus 2306 kroonine puudujääk, mis oli tekkinud peamiselt sellest, et ta oli jätnud oma kätte alewi wiinapoe rahadest ligi 1900 kr., kuna alewikassast puudus üle 480 krooni. Aleks. Goruškin wõttis samas õigeks, et see raha on jäänud tema kätte. Ta lubas õhtuks selle summa wälja maksta. Maawalitsuse adm.-osakonna juhataja E. Õunapuu andis talle tund aega konstaabli seltsis raha muretsemiseks. Tunni aja pärast tulid nad aga ilma rahata tagasi, mispärast E. Õunapuu laskis tema wahi alla wõtta ja Tartu tuua.

Hiljem aga Goruškin hakkas seletama, et ka teised saanud käia walla rahade juures ja arwatawasti teised kõrwaldamud selle summa. Goruškin on täiesti karske mees ja ametilt õpetaja.

Näib, nagu ei oleks Mustweel alewiwanematega õnne. Enne Goruškini oli alewiwanemaks optant Silber, kes kõrwaldas 1600 krooni. Ta suri aga grippi, enne kui lõpulik rewisjon toimus.

Rakwere linna eelarwe wõeti wastu.

Rakwere linnawolikogu koosolekul oli arutusel linna eelarwe. Linnapea Awikson selgitas tunniajalises kõnes seisukorda, milles eelarwe koostatud ja millega on tulnud arwestada. Eelarwes on linnawalitsus tulusid arwestanud 6½ miljoni sendi wõrra wähem kui mullu, sest ei ole lootust, et endisel määral tulusid linnakassasse tuleks. Linnal on praegu käsil aga suured erakorralised tööd, nagu haigemaja ehituse lõpulewiimine, tänawate korraldamine, wõlgade tasumine jne. 27 hääle poolt- ja 3 hääle wastuolekul wõeti eelarwe wastu.

TÄHELPANU!

20 TK · 35 SNT · H. ANTON & Kº

Asutus Nehatu Rahvamaja loteriitähed

lastakse täna müügile. Loterii on 5 klassiline, s. o., et ühe piletiga võite võita 5 korda, kui enne 16. maid s. a. A. N. R. loteriipileti omandate. Müügile tulevate looside arv on 50.000 tk. à 1 kr., kogusummas Kr. 50.000.—. Loterii on nelja eelloosimisega. Eelloosimise tähtpäevad on: 1) 16. mai 1931. a., 2) 5. sept. 1931. a., 3) 7. nov. 1931. a., 4) 25. jaan. 1932. a. Loterii lõpuloosimine peetakse 28. veebruaril 1932. a. Asutus Nehatu Rahvamaja büroo asub Tallinnas, V. Karja tän. nr. 3, postk. 341, telefon (2)11-82.

Anastaastus Kiilas

ei saanud teha aprillinalja.

Et esimesel aprillil meie päewil kedagi usaldada, selleks on waja õige naiiwset ilelooma. Nüüd teab iga kui kejkmineginegi surelik, et ka ajalehegi sõnumeid tuleb wõtta äärmise ettewaatusega. Sellepärast, et wähegi usalduswäärset aprilli nalja sooritada, tuleb fantaasia alandada täiesti reaalse elu piiridesse.

Seda tõde tundes otsustas kodanik Anastaasius Kiilas, huumoriga meesterahwas, wõimalikult tsenäolikkuse platwormile jääda.

Tõmmates õlgadele palitut, mis oli tal kasukaks, siigispalituks ja suwemantliks ühtlasi, andis kaabule põlwesilmaga uue wäljanägemise, astus ta tänawale. Soe kewadpäike sätendas, esimesed kuldnokad proowisid häälepaelu ja mesi jooksis rentslites rõõmsa wulinaga. (Muidugi kui ülikooli observatoorium wahepeal ilma seisukorras muutusi ette pole wõtnud.)

Kiilas kohtas esimesena oma naabrit, wäiksepalgalist riigiametnikku.

„Halloo", hõiskas talle Kiilas, „praegu kaotasite oma rahakoti".

„Rahakoti!" imestas naaber hajameelselt, „ei wõi olla, — juba kolmandat aastat ei ole mul ei raha ega kotti".

„Siis ma eksisin", wabandas Kiilas. „Aga miks käite täna katkiste pükstega?" püüdis ta edasi.

„Ja kuit peaksin ma's terweid wõtma!" ohkas naaber, „teate ju isegi praegust rasket majanduslist seisukorda!"

Kiilas läheb edasi.

Tuli wastu majaperemees Mihkel Kihu.

„Kuidas", tegi Kiilas wõimalikult kohkunud näo, „teie jalutate siin ja ei teagi, et te maja põleb!"

„Kuidas! Ikka weel põleb. Minu teada peaks tuli juba kustunud olema. Aga kui põleb weel, siis seda parem. Kui ainult wundament järele jääb, saan oma miljon kuksadatuhat. Ja siis wõib jälle ilusat elu elada!"

Ning majaperemees Kihu jalutab rõõmsa näoga edasi.

Edasi kohtus Kiilas tuttawat, kes elas protsentidest.

„Olete kaotanud oma waranduse", luiskas Kiilas surmtõsise, kuid osawõtliku näoga, „täna sain teada — Waluuta pank on maksujõuetuks tunnistatud".

Tuttaw waatas talle murelikult otsa. „Kõik pole ma siiski kaotanud", ütles ta ohkega, „wäiksemate summade omanikkudele maksawad nad 60 protsenti. Kuid igal juhtumisel — lõök on ta ikkagi". Ning ohkas uuesti.

Kiilas hakkas juba lootust kaotama. Kas ei õnnestu tal siis tõesti mitte ühtegi kodanikku sisse wedada! Kõik, mis ta fantaasia seni loonud, on osutunud tõsiasjaks. Ent ta katsetab weel.

Läheb otseteed kellegi tuttawa leskproua juurde ning tormab tuppa, teeseldes ärritust ning kaastundmust.

„Kuidas, teie tütar, kelle pulmi waid üleeile pühitsesime, on end juba täna lahutada lasknud!"

„Täna!" imestab proua. „Minu teada pidi see juba eile sündima: Praegu igatahes on ta oma uue mehega registreerimisbüroos. Palun, kui aega saate, meid esimesel pühal oma külaskäiguga austada. Homme post toob teile pulmakutse koju. Ent kinkide suhtes ärge muretsege".

Kiilas tänab wäga lahke kutse eest ja wangub tänawale. Ent ta ei kawatse weel saatusele alistuda. Tuleb mõelda wälja midagi erakordset., jalustrabawat, kuid siiski uskumiswäärset.

Ahaa, sealt tulebki proua Ahwenau, tema ametiwenna naine.

„Armuline proua", ruttab talle Kiilas wastu, „mis ma kuulen. Teie mees olewat wõltsinud wekslеid ja just praegu arreteeritud!"

Proua Ahwenau langetab pilgu.

„Nii see on", lausub ta kurwalt, kuid meie seisukord oli wäljakannatamatu. Girandid loobusid allkirjade andmisest, ning mu waenemees astus selle hädaohtliku sammu!"

Kiilas oli rabatud.

Köstri- ja rätsepakunst riigikogus.

Ei olnud mul küll karta 16-kroonist trahwi koosolekult puudumise eest, misfuguse trahwiga sunnitakse rahwasaadikuid Toompeale kokku riigikogu rohelisele maadlusmatile oma erakonna huwide eest waimujõuga maadlema, kuid ma läksin siiski ka sellel wiimasel päewal kuulama, milliste sõnadega hurjutatakse kaugele kõit hädade ja kriisi sõgedad sorisid eesti rahwa kallalt.

Kõege kogu kannab õigusega oma nime. Ta asub kõrgel ja kui koosolekuid pectakse weerandtosina kaupa korraga, siis see üles-alla jooksmine wäsitab rahwasaadiku waese omaks, kuna ta niikuinii kannab rahwa esindaja raskest koormat. Ainult riigikogu esimehel on nüüd see asi kerge — paar sammu ümber lammutamata wene kiriku ja ongi kohal. Ei see wõi wäsitada.

Koosolek algas siiski kuidagi wäsinult. Isegi esimehe juures oli märgata, et oli raske leida jälle esimehe õiget ametlikku tooni ühe ettepaneku juures ta nimetas sotsialistide erakonda lihtsalt ja kodusele sotsideks, millise lause ta kohe küll parandas. Riigikogude see esimehe inimlik

---

Kuid ta teeb weel wiimase katse. Jookseb lähemasse kriminaalpolitsei jaoskonda ja langeb seal täiesti muutud inimesena toolile.

„Olen paljaks röowitud", hüüab ta läbi pisarate, „neetud murdwargad on mu wiimase waranduse ära wiinud. Saatke kohe kohtuwõimud kohale, ehk on weel wõimalik kurjategijaid tabada".

„Silmapilk", sõnab komissar, „kus te elate?"

„Lodjapuu 12", hoigab Kiilas wäga tõetruult, ning peidab oma näo kätesse.

„Ahaa," sõnab komissar, „ametnik on juba sinna wälja saadetud. Teate sellest sissemurdmisest tõi kojamees umbes weerand tunni eest. Kahetsen wäga teid — wargad on tõesti puhta töö teinud!" **Romulus.**

wiperus andis põhjust pikats muhelemiseks, kuna sotsid ise näisid tundwat sellest kõige suuremat löbu.

Üldse sel koosolekul tehti palju tegemist riigikogu liikmete ja erakondade nimedega. Kui Mats Laarman kooris wälja asunik Saare kõne naljatilgad ja aforismid, siis lasti koonduse ridadest leidu üks Meie Mats. Laarman wastas, et tema kannab auga oma wanaisa nime, ja et koondusele oleks kasulikum, kui nende ridades istuks kolm õpetajat aga mitte kolm köstrit — kats ameti poolest ja üks nime poolest.

Ma olen rahwasaadikuid näinud ainult rõdult ja tunnen neid ainult näo järele, isiklikult tuttaw pole kellegagi. Ja sellepärast ma ei tea, kes koonduses on need kaks köstrit peale selle ühe Köstri. Arwan siiski, et üks neist on Fuks, sest see löi kogu päewa mikroskoobiliste summade kokkutõmbamise kella. Kui see mu oletus peaks olema tõsi, siis Fuks ei wõi küll olla usuisa Luteri usu köster, sest selles usus pole kombeks kirjäewal, asja ees teist taga, hakata helistama kelli. Aga on teised usud — ida ja lääne usud, — mis näewad ette, et paastumisaja sisemiin hääli tuleb sumbutada waje kuminaga.

Aga see teine köster elukutse poolest, keegi räägis Laarman, on wist kindlasti asunik Saar. Seda ma arwan seepärast, et temal näib olewat weres tugew ristimise iha. Kõigi kolme esmaspäewase koosoleku jooksul ta pakkus põllumeestekogudele uut omaleiutatud nime — suurpõllumeestekogud, tarwiliades seda nime järjekindlalt. Juhataja Einbund, kes ise ka äsja tarwitas ühe erakonna mitteametlikku nime, tuletas Saarele meelde, et parlamendi kõnetoolil tuleb erakondi nimetada nende õigete nimetustega.

Sellega polnud ristimiste hooaeg weel lõppenud. Mats Laarman tuli ja ristis koonduse „wäikeseks koonduseks". Rohkem erakondade ja isikute ristimisi ei olnud, kuigi riigikogus on 7 waimulikku ja samapalju endisi ja praegust köstreid.

Istangjärgu lõpu eel kerkis rahwasaadikuil muidugi silmapiirile, mida teha pühade wahepeal. Selles asjas muidugi ei saanud olla pikka kõhklemist, ikka sedasama, mis alati. See on sedawõrd endastmõistetawam asi, et keegi ei imesta, kui teine räägib kõnetoolilt omale waheajaks demagoogia ainet. Kui tahetakse rahwamasse wõtta haneks, siis peab tegema alguse riigikogu, et oleks näidata, et mina tahtsin seda, aga need ja need ei lasknud. Nii kui mõni mees läheb wälja mõne jutuga, on kõigil selge, kuhu selle jutuga sihitakse. Rahwasaadik tunneb teise rahwasaadiku hingeelu ja südamesoppe sees asjas niisama hästi kui oma. Seepärast opositsiooni demagoogiliste ja silmakirjaliste ettepanekute puhul sõna wõites K. Ast seletas kõik opositsiooni sõjasaladused wälja. Et siin räägite nii, aga kui maale lähete, siis seletate seda asja jälle nii. Ega te maal ei ütle, kuiwõrt niisuguste wäikeste summade kallal närisite, ütlete ainult, et nõudsite kokkuhoidu ja maalide asja nii, nagu arwate olewat enesele kasuliku.

Kuna see asi oli liigagi läbipaistew, ei sõandanud opositsioon oma ettepanekuid kolmandal lugemisel enam korrata. Wist oli piinlik. Ja siis see asi läks rullu.

Lõpuks, nagu suwe lähenedes ikka, kerkisid üles ka juurelõikamise küsimused. Asunikud olid täis pühademeeleolu ja olid usus, et sõna teeb imet ning esitasid niisuguse soowiawalduse wabariigi walitsusele, mis L. Johansoni sõnade järele pidi olema nagu üks jõujaam, mis paneks põllutööministeeriumi energiliselt tegutsema, et asunikkudele tehtaks juurelõikamii. Sotsid esitasid jälle niisuguse soowiawalduse, et juurelõikeid antaks nendele majapidamistele, mis maa wähesuse tõttu on elujõuetud. Kui näiteks suure talu peremees on joomar wõi tegutseb rohkem poliitikaga kui tööga ja talu jääb elujõuetuks, siis on juba raske nii juure lõigata, et talu saaks elujõuliseks. See ettepanek wõeti wastu, millega sotsid nüüd juurelõikamise asjas asunikud on üle trumbanud. Juurelõikamise tunnustatud meistrid on nüüd sotsialistid.

Rõdu Hääl.

Odav ja hea!

Lauavein „Osilia"

65 senti pudel.

ED. & J. LOSKIT

Curtius kaitseb Saksa-Austria sammu.

Saksa välisministri wastus Briandile.

Berliinist, 1. aprillil (Trj.) Riigi-nõukogu teisipäewasel istungil wastas välisminister Curtius Prantsuse välisministeer Briandi kõnele, mille wiimane pidas Saksa-Austria tolliliidu küsimuse üle Prantsuse senatis. Curtius seletas, et Briand on õieti ära tundnud asjaolusid, mis Kesk- ja Ida-Euroopa majanduselu ähwardawad. Saksa ja Austria walitsusi on koostööle wiinud just majanduslikud mured. Mõlema riigi wahelise kokkulepe on teostunud kogu Euroopa koostöö raamides. Korduwalt olewat wiimastel aastatel tunnistatud, et Euroopa majandushäda on tingitud Kesk-Euroopa killunemisest. Sellepärast on suuremate ja tugewate siseturgude loomine esmajärgulise tähtsusega. Minister Curtius tuletas meelde Lõuna-Euroopa põllumajandusriikide majandusliku ühinemise mõtet. See põhimõtteline weendumine ka koostööst Skandinaawia riikidega ja Hollandi ning Belgia wahel on andnud äratust ka tolliunioonni algatusele Jugoslaawia ja Rumeenia wahel.

Saksa-Austria olewat juba alguses weendunud olnud, et Austria iseseiswuse ka näilisest rikkumisest sarnase tolliliidu lepinguga tuleb igal juhtumisel kõrwale hoida, mispärast kawatsetaw leping ei näe ette ei mingisuguseid riigiõiguslikke ühinemisi,. samuti ei ole selles ette näha mingisuguste riigiõiguslikkude organite kokkusulatamisi, mis wõiksid mõjutada asjaosaliste rahwuswaheliji wabadusi.

Kuigi tolliliidu õigusliikuse küsimuse arutamine Genfis mitte nõuetaw ei peaks olema ei keeldu Saksamaa ja Austria neist arutustest rahwasteliidu nõukogu ees osa wõtmast.

Lõpuks tõrjus minister Curtius tagasi wäiteid, nagu ähwardaks tolliliidu leping rahwaste wahelist rahu ja oleks sellega takistuseks ceiseiswale rahwuswahelisele wäewähenduse konwerentsile. Eriti Saksamaa ja Austria wajawat eneste ülesehitamiseks kõige enam rahu, ütles Curtius.

Curtiuse kõne äratas suurt tähelepanu Saksa ajakirjanduses. „Deutsche Tageszeitung" kiidab eriti Saksa välisminister Curtiuse protesti selle wastu, et Saksa-Austria saum on hinnatud hoopis teise mõõdupuuga, kui teiste maade samasuguseid kawatusi. „Börsenkurier" leiab aga, et minister ei olewat awaldanud ennast küllalt „agressiiwselt" ja on liialt enesekaitse seisukohalt kõnelenud. „Voss. Ztg." ütleb, et Saksa walitsus on selgelt wälisendanud oma arwamist, et ta õieti on talitanud. „Berliner Tageblatt" rõõmustab, et Saksa walitsus on waidlused tolliliidu üle juhtinud rahulikumatesse weesse.

Maja müük kriminalisti surwel.

Huwitaw protsess okupatsiooni-ajast.

Hiljuti oli arutusel riigikohtus huwitaw tsiwiilprotsess, mis juba kahekssa aastat wäldanud ja nüüdki weel lõpule ei jõudnud, sest asi saadeti kohtupalatile uueks otsustamiseks tagasi. Protsessi asjaolud ulatuwad tagasi okupatsiooniaega.

1923. a. andis Märt Kont Tartu-Wõru rahukogule nõudepalwe, milles seletas, et tema ostnud 1918. a. Anna Neglaste pärijatelt Tartus Tähtwere t. nr. 68 asuwa kinniswara, kahekordse puumaja. Seda maja kasutawat ta juba 9. septembrist 1918. a., kuid oma nimele ei olewat ta saanud maja kinnistada, sest müüjad keelduwat tegemast wormilikku lepingut müügi kohta. Maja ostu eellepingu sõlmimisel jäänud tal maksmata 1200 marka, mille ta hiljem kannud rahukogu depositii müüjate nimele. M. Kont palus kohustada Neglasеid ostu-müügi lepingule alla kirjutama.

Enne kui see asi rahukogus otsustati, andsid Helene Neglas, surn. Hermann Neglase pärandustombu hooldaja ja teadmata äraolija Aleksander Neglase wara hooldaja omakord nõudepalwe Mart Kondi wastu. Nad seletasid, et 1918. a. pärinud Helene ja Aleksander Neglased oma surnud emalt ja nüüd surnud Hermann Neglas oma naiselt Anna Neglaselt Tähtwere tän. nr. 68 kinniswara. Ilma laste teadmata oli isa Herm. Neglas, kes põdenud joomatõbe, ühiselt päritud maja 8700 rubla eest müünud Mart Kondile. Ostjale oli esitanud ta ka laste, Helene ja Aleksandri, allkirjad maja müügi wolitusel. Need allkirjad olnud aga wõltsitud. Et isa kohtu alla kaltumisest päästa, olid lapsed sunnitud olnud maja müümiseks oma nõusoleku andma. Maja hinnaks määratud 4000 marka, millest Kont 1000 marka ta'unud Kerenski rublades eellepingu sõlmimise ajal. Neglastel olnud raha siiresti tarwis, sest käigusolewate rahamärkide wäärtus langenud siiresti ja Neglased tahtnud mahutada raha kindlasse ettewõttesse. Pealegi tahtnud Helene Neglas Wenemaale sõita, et päästa oma sinnajäänud wara. Sellepärast lepitud kokku ka päewa suhtes, mil pidi toimuma krepositijaoskonnas allakirjutamine. Kont aga sel korral ei ilmunud sinna ja hiljem temaga kokkupuutumisel seletanud, et tal ei ole raha maksta. Helene Neglas ei ole saanud selle tagajärjel Wenesse sõita ja kaotanud seal kogu oma wara. Peale selle olnud wara müüdud alla poolt hinda, sest tol ajal olnud maja wäärtus 9000—10.000 marka. Neglased palusid kohut M. Kondiga tõlmitud ostumüügi eellepingu tühistada.

Asja arutamisel kohtus Neglaste poolt ülesantud tunnistaja teadis tõendada, et ostu-müügi eellepingu allakirjutamine sündinud ähwarduste all. Tookordne kriminaalpolitsei ametnik Aland (omaaegne mitte just hea kuulusega Tartu kriminaalpolitsei ülem, kes 1918. a. peale jõulu enamlaste poolt Emajõel ühes teistega jääauku aeti) ähwardanud Neglaste isa Siberisse saata ja lapsi kinni panna, kui wiimased eellepingule alla ei kirjuta.

Rahukogu aga leidis, et Neglastel pidi teada olema, et kriminaalpolitseil puudus wõim kedagi Siberisse saata. Samuti ei ole tõendatud, et maja müük sündis alla poole hinna, mispärast Neglaste nõudmine tühja mõistetu. Wastatwalt sellele otsusele rahuldati M. Kondi nõudmine ja kohustati Neglasеid ostu-müügilepingule alla kirjutama ehk kui nad selleşt keelduwad, siis maja kinnistamine ilma nende nõusolekuta läbi wiia.

Kohtupalat jõudis aga teistsugusele arwamisele. Leiti, et maja müük oli olnud surwe abil, mispärast ostu-müügi eelleping tühjaks tunnistati ja M. Kondi nõudmine tagajärjeta jäeti.

Riigikohus tühistas kohtupalati otsuse põhjusel, et ei ole ülfikasjaliselt selgitatud, milles see surwe seisis. Kohtupalatil tuleb asja uuesti arutada.

Leedu waimulikkude salakoosolekud.

Poneweshi kiriku keldrites.

Kaunasest, 1. aprillil. Poneweshist teatatakse, et kristlikud aktiwistid peawad seal salakoosolekuid. Nende kokkutulemise kohaks peakiriku keldriruumid. Koosolekuid on peetud öösel ja nendest on osa wõtnud katoliku noorsoo-organisatsiooni ja „Ateitekeninkide" organisatsiooni liikmed õpetajate juhatusel. Õpetajad ja teised kõnelejad kaebasid katoliiklaste raskest seisukorrast. Tuletati meelde ka neid aegu, mil katoliiklased pidid koguma tagakiusajate eest katakombidesse. Koosolekutel tehti ägedat walitsusewastast kihutustööd. Noorte kõest wõeti wanne, et nad kõne all olewaid asju wälja ei lobise.

Walitsewa erakonna — tautininkide — ringkondades sünnitab see kihutustöö suurt ärewust.

Kuninganna Victoria eraſekretär surі.

Mees, kes 30 a. kestel oli pühendatud kõigisse Inglismaa riigisaladustesse.

Londonist, 1. aprillil (Trj.). Londonis surі 81 aasta wanaduses lord Stamfordham, kes on 30 aasta kestel Inglise kuninga eraſekretäriks olnud ja samuti perekonna sõbraks Inglise kuningakojas. Lord Stamfordhami sidemed kuningakojaga algasid 50 aastat tagasi. 1895. aastal sai ta kuninganna Victoria eraſekretäriks ja jäi sellele kohale kuni kuninganna surmani. 1901. aastal sai ta praeguse kuninga eraſekretäriks, kui kuningas oli weel troonipärijaks.

Lord Stamfordhami kohta maksis iseloomustus, et tema oli mees, kes teadis rohkem kui keegi teine isik riigi saladusi ja kes scaljuures siiski peaaegu sugugi silma ei paistnud.

Eesti esindajad rahwuswahelisele piimaasjanduse kongressile.

Wabariigi walitsus määras põllumajanduse osakonna direktori R. Allmanni Eesti esindajaks rahwuswahelisele piimaasjanduse kongressile, mis peetakse käesolewa aasta juulis Kopenhaagenis.

Peale direktor Allmani sõidawad kongressile weel prof. Mägi ja põllutööministeeriumi wäliskaubanduse eriteadlane härra Raud. Wiimased kaks esinewad kongressil referaadiga. Eelolew rahwuswaheline piimaasjanduse kongress töotab kujuneda suuremaks kui eelmised. Eriti on sellest kongressist huwitatud põllumajanduslikud riigid. Kongressist wõtawad osa pea kõik riigid üle maailma. Kongressi töö kestab neli päewa. Töötatakse neljas sektsioon. Peale kongressi lõppu korraldatakse ekskursioon Daani eeskujulikumaisse majapidamistesse.

LIHAVÕTTEPÜHIKS!
Karl Kaups'i
Rändelamusi Ameerikas.
Lühikese aja jooksul on see raamat wäga hää tunnustuse leidnud, saades hulga arwustuste osaliseks.
470 lhk. 240 pilti, wärwitrükis kaan.
Hind ainult 4 kr. 50 senti. Ilukõites 7 kr.
Pealadu: „Postimehe" raamatukaupl.
Tartu, Suurturg 16.

Lühiajalised laenud pikaajalisteks.

Rahwuswaheliſe põllumajanduſe krediidi küſimus kaalumiſel.

Eile oli põllutööministri juures suurem nõupidamine rahwuswaheliſe agraarkrediidi tarwitamise wõimaluste ja kasutamise üle Eestis. Nõupidamisest wõtsid osa majandusministeeriumi, Pikalaenu Panga, Maapanga ja teiste asjast huwitatud asutiste esitajad. Selleks, et kasutada rahwuswaheliſt põllumajanduſe krediiti meie põllumajanduslisте lühiajaliste laenude pikk-ajaliseks muutmiseks, on põllutööministeeriumi poolt wälja töötatud sellekohane kawa wastawa memorandumt poolt memorandumis ülesseatud tinginuied ja aluſed üksmeelselt läbi. Lähematel päewadel saadab põllutööministeerium need tingimused lõplikul kujul wälisministri kaudu edasi meie esitajale rahwasteliidu juures tarwiliste sammude astumiseks.

Peale rahwuswaheliſe krediidi kasutamise küsimuse käsitati nõupidamisel ühtlasi ka jõemaa krediidi organiseerimise wõimalusi.

Kas majaomanikud on kohustatud kõnniteed tegema?

Tallinna linnawalitsuse protsess riigikohtus.

Tallinna linnawalitsusel on käimas juba mõnda aega pikem protsess hulga majaomanikkudega kõnniteede korraldamise pärast. Nimelt oli linnawalitsuse ehitusosakond Koidu ja mõne teise tänawa majaperemeestele ülesandeks teinud asfaltbetoontee serwa äärekiwe muretseda ja need kohale asetada nende kruntide kohale. Kuu-ajalisel tähtajal majaomanikud ei täitnud seda korraldust, mispärast politsei kaudu korrati seda nõudmist. Kui ka selle korralduse peale majaomanikud kiwe kohale ei asetanud, wõeti majaperemehed sundmääruse rikkumise pärast wastutusele.

Rahukohtunik aga leidis, et linnawalitsusel ei ole õigus seda nõuda, mispärast majaomanikud õigeks mõisteti. Linnawalitsus kaebas edasi, seletades, et 1911. aastal wälja antud sundmääruſega olewat majaomanikud kohustatud ehitama ja korras hoidma nende kinniswarade piirides kõnniteed wastawalt sundmääruse nõuetele.

Rahukogu jõudis otsusele, et nõuetaw töö kuulub tänawu ehitustööde hulka ja linnawalitsusel ei ole õigust selle tegemist nõuda. Ka rahukogu mõistis majaomanikud õigeks.

Selle otsuse peale oli linnawalitsus kaebuse esitanud riigikohtule. Kaebus oli kolmapäewal arutusel. Linnawalitsuse huwisid kaitses wann. adw. J. Aronson ja majaomanikkude omasid wann. adw. K. Grau ja adw. Hanson.

Toimetuse töö lõpul kestis protsess edasi ja kohtuotsust weel ei olnud.

Sädetelegraaf märgib:

Inglasele piip kallimaks. Londonist, 1. apr. (Trj.). Inglise warakantsleri celarwekõne alamkojas määrati kindlaks 27. aprilli peale. On ette näha, et warakantsler Snowden teada annab 20—25 milj. naelsterl. puuduſiäägi. Kuuldawasti tahetakse puuduſiäägid katta tubaka, petrooleumi ja õllemaksu tõstmise teel.

Elli tiiwad murdunud. Pariisist, 1. apr. (Trj.) Saksa naislendur Elli Beinborn lendas ühe prantsuse lenduriga Timbuktu lähedal Sahaara kõrbesse, kuhu ta mootoririkke tagajärjel pidi maha jätma oma lennuki. Selgub, et lennuk on iseäwärt liiwa tuiſanud, et täiesti wõimatu on teda ära tuua. Elli Beinhorn tahab nüüd autos tagasi Euroopasse sõita. Nagu Berliinist teatatakse, kawatsewat aga saksa lennuasjanduse ringkonnid temale uue lennuki kinkida, et ta wõiks seda kasutada tagasilennuks.

Berliin-Rooma lennuliin. Berliinist, 1. apr. (Trj.) Reiknädalal teostati otsesõidu awamine Berliin-Rooma wahel üle Münсheni ja Milaano. Lennu tegi kaasa saksa teedeministri Guerard.

Dr. Kienle wabaduses. Berliinist, Naistearst dr. Kienle, kes wanglas näljastreiki alustas ja kelle elu oli hädaohus, wabastati. Tänawu aastades langes ta minestunult kokku. Arst Kienle oli teatawasti wangistatud keelatud abortide pärast ja tema wangistamise ümber keerles äge poliitiline mõtteliſ tüli.

Kunsti pärast surma. Pariisist. Seinejõest leiti Inglise pangamehe poeg Roy Martin. Ta oli juba mitu nädalat kadunud haigelast, kuuleda rawitsleri neurasteenia pärast. Waimuhäigusele kalduwa noormehe eneletapmist olewat põhjustanud ränk lein tantsijanna Pawlowa surma puhul, kelle kunsti äge austaja oli Roy Martin.

Riiklа australlanna eneſetapmine. Nizzast Australlanna Mary Townsend, kes oli Nizzas suwitamas, sõitis autol täie kiirusega 500 jala kõrguselt kaljult merde. Selgub, et riiklas australlanna oli walinud selle ennenägematu eneletapmiswiisi.

25. Tallinna põllumajanduſe näitus.

Tallinna Eesti Põllumeeste Selts korraldab tänawu näituſt warem, kui senini, nimelt sügafuwel 20—25. juunini; selle tõttu tuleb näitus ka wähe teistsuguse iseloomuga. Peaosakondadeks on ette nähtud põllumajanduſe riistad ja masinad, sulgloomakaswatuse saaduſed ja käsitöö, noorloomade näitus, aiandus.

Esmakordselt korraldatakse näitusel kodumajanduſe osakond, kodu sisustuſe, toitluſe ja teiste sellesarnaste jaoskondadega. Majandusministri loaga korraldatakse näitusel ka mõned meie tähtsamate tööstuste osakonnad.

Jaanilaupäew ja jaanipäew on näituſel suured pidupäewad, mil korraldatakse kõneid, wahetõhuetendusi, ilutulestikku jne.

Soome-Ugri keelte õppetool Pariisi ülikooli.

Prantsuse senat kinnitas neil päewil soome-ugri keelte ja kultuuri õppetooli krediidi. Õppetool asutatakse Pariisi idakeelte instituudi juure. Loodetakse, et Eesti ja Soome walitsused aitawad kaasa eesti ja soome keele lektoriaatide asutamiseks õppetooli juure.

Tule häwitustöö Leedus.

Kaunasest, 1. aprillil. Wiungiantse alewis häwitas tuli 200 maja. Umbes 200 perekonda on peawarjuta.

Ärge unustage omandamast täna E. Olümpia Komitee loteriipileteid. **Loosimist ei pikendata.**

Kirjandusest.

Maailmakirjandus ühes teoſes.

5000 leheküige rahwaste kirjandusliku waimuwara.

Maailmakirjandusest on palju wõtta niisuguit, mis eesti waimuelule on tõeliseks rikastuseks. Muidugi tõlgitakse meil iga aasta rida niisuguseid teoseid, kuid on weel wõimalus pakkuda asjatundlik läbilõige teatawa rahwa kirjandusest, kus oleks kokku wõetud kõik iseloomulikum. Eesti Kirjanduse Seltsil on käsil „Maailmakirjanduse walimikud", mis koostatakse lühemast jutustawast proosast, luulest, esseedest, romaani- ja näidendikatkeist ühes kirjandusloolise tagasõnaga walgustusega ja autori loodangu ning ülkõiteoste tutwustuse ja hinnanguga. Antoloogia annab niiwiisi teatawa rahwa kirjanduse üldpildi, esitades wäärtuslikumat. See oleks kõeneõest teretulnud lugemismaterjal, kuid oleks lugejale ka juhiks, mida selle rahwa kirjandusest weel otsida, ja täidaks isegi kirjandusajaloo aset suurtes joontes. Muuseas oleks see koolidele tunduwaks abiks kirjanduse õppimisel. Ühes wäärtuslikkuse põhimõttega peetakse juhisena silmas huwitawuse ja aktuaalsuse põhimõtet: ei tule ju tuua niisuguseid töid, mis kirjandusajaloos küll kaunis tähtsal kohal, kuid mis praegusele lugejale ütlewad wähe.

Inglise, prantsuse ja saksa kirjandusele antakse ruumi 2 köite ulatuses, igaüks umb. 250 lk., kuna teistest kirjandustest tuleks ainult üks köide. Kokku saaks umb. 5000 lk. teos, 20 köites. Esialul saaks aastas ilmuda 1—2 köidet. Kahe uue antoloogia autorid on juba leitud, nimelt on asunud Joh. Semper koostama prantsuse ja A. Oras inglise antoloogiat. Senini on ilmunud „Soome antoloogia 1" A. Anni toimetusel. „Soome antoloogia" ei ole küll teistele eeskujuks, nimelt ilmub see 4 wähemas köites ja mahutab eneſesse rohkem kui edaspidised. Antoloogiad ilmuwad mitte rahwaste järjekorras, waid üksikud köited segamini, milline asjaolu teeb seeria mitmekesiseks. Ka Soomes on ilmumas ilukirjanduslik seeria „Kuldse raamatu" nime all, millest lugejaile on kätte jõudnud saksa ja skandinaawia walimikud.

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Eesti Naise" aprillikuu number.

Sisu: ülestõusmisepühi'ks, ülestõusmispüha hommik Jeruusalemmas. Eriajamine Jlu warjus naiiwsete kulul. Naiste Karskusliidu asemikkudekogu koosolek pühapäewal, 12. aprillil Tartus Jakobi tän. 8, hommikul. Soome naised kerkujeaduse wõitluses. Kewadärkamine. Naise ja mehe tuiswiku suhted. Waguse poole. Ema. Karin Michaelis. Artikli „Jia, kas sina olid sõjas" puhul. Kuritööd alkoholi mõjul 15. weebr. kuni 15. märtsini s. a. Naha- ja ilurawist. Pesutöö täiraamat. Uued raamatud. Teater. Kirjandust. Arwustusi. Kirjawastused. Paikamine. Pitsi riide külge õmblemine. Mängulehma walmistamise kirjeldus. Kaks wiitkübarat tewadeks. Suur mänguelewant. Seinawaip. Ulse eesriie. Suur õlgadele langew tüllkrae. Waip sõlmimistehnikas. Mänguasjade kapp. Ristpistemotiiw hõuedega lastele. Käsetaunistused ristpistes. Puhwet kolmest osast. Mood ja riietumine. Kuidas katta ja kaunistada lihawõtte lauda. Lihawõtte munade wärwimisest. Kogu suwi ja sügisel õitsew kress. Toiduretsepte. Kaasandeid: „Wäikeste Sõber", mustris ja lõikeleht.

Pierre Louys. Naine ja hüpiknukk. LUB nr. 160/162. Hispaania romaan. Prantsuse keelest tõlkinud M. Sillaots.

„Talupereanne" nr. 4. Sisu: ülestõusmispüha rahu — praost G. Ruitopõld. Maakodu wälisilt — Anni Warma. Jlu hindamisest käsitöös ja rõiwastuses — A. Remmel. Wiljapuude istutamisest — O. Tigane. Kalkunikaswatusest — Salme Ungerson. Kodu koduta lastele — Linda Einbund. Juudas — H. Steguweiti järele eest. E. Kesküla jne.

Pühadeks jõudsid kohale
uued moelehed
Modenschau nr. 220, Record nr. 125.
„Postimehe" raamatukauplus
Suurturg nr. 16.

Joonealune.

Diplomaatide pääd.

Wähele politiilist füsionoomikat.

On kaht tüüpi diplomaate, ütleb Berliinis ilmunud huwitawa raamatu „Autokraadid ja demokraadid" autor F. Märker. Diplomaati, kes läbi wiib oma tahtmise, mitte wägiwaldselt, waid laweeriwa tarkusega ja rebase terawa kawalusega, iseloomustab kõrwa juurest nina poole terawamaks minew nägu; pikk, peen, teraw ja liikuw nina, mis enam sarnaneb liikuwa tüüriga kui tiiwega. Silmalaud on kerged ja liikuwad ja sulguwad silmadel nagu eesriided. Pilk on elaw ja luuraw, mitte silmitsew ja mitte walitsewalt kindel. Ülahuul mõnikord ussile sarnlewalt liikuw (Napoleon, Metternich, Fouché), — sagedasti need kitsad huuled annawad tunnustust raltsutatud ihast. Lõug teraw ja wäike, wõi piklik, kitsas ja teraw. (Fouché, Rockefeller). Põsenukid sellewastu on enamasti tugewad. Põsenukkide terawus jookseb enamasti alla poole (Machiawelli, Metternich, Rockefeller), misläbi ilme muutub rebaselikuks. Kõrwad seisawad pisut eemal nagu tähelepanelikul kuulamisel. Julgetel ja otsekohestel iseloomudel on nad peale selle tublisti pea ligi. Käik ei ole otsejoonne, waid waaruw, kaares. Niisuguse kõnnaku omanik on ettewaatlik, waikne ja hiiliw: jesuiitlik. Ka peahoid on enamasti ettewaatlik ja ebakindlalt laweeriw. Näol ebamäärane, kergestimuutuw ilme.

Üldiselt on awaliku wõitleja nägu ja keha (näit. Hindenburgil) enamasti tugew ja raske nagu mõõk, intriigidega wõitleja diplomaadi oma aga sageli kerge ja peen nagu florett. Selle diplomaadi nägu on teraw, kuid muidugi ei ole kõik terawad näod elawad. Kaneis, nagu üldse füsionoomikas, on tähtsad nüansid.

Reaktiiwne diplomaat, s. o. kohandumiskunstnik, demagoog, erineb esimesest tüübist kõigepealt sellega, et ta ülemine lõualuu on lai ja nina ots imemisnapi sarnane. Ka põsed wäga suured, näo ilme aga wahasarnaselt pehme; ta keha ei ole nii kerge, pole harjunud end läbi pigistama igasugu augukestest. See diplomaat on molluski sarnaselt järeleandlik ja pehme. Nagu molluskid ei saa sõtkuda laiaks nii ka sarnane diplomaat on enamasti ära wõitmatu, sest märkab otsekohe kallaletungi ja kaitseb ennast. Kuigi ta sellega saawutab ainult, et ta oma elu säilitab nagu surnutteskiew mardikas. Kas ta sellejuures wõitu saab oma waenlasest, oleneb tema tarkusest.

Mõlemat tüüpi diplomaatidele on ühine, et nende silmad asetsewad pisut wiltu, nagu rebastel ja huuled peened. Niisugused silmad ja huuled ühes näos annawad üldse meestel tunnistust kawalusest ja suurest, lahtisest mõistusest, naistel — meeleterawusest, külmast werest, taktist ja kunstimeelest, aga ka walitsemishimust.

„Rote Fahne" kaastööline, kes küll ei pääsnud Chaplini enese, waid ainult tema sekretäri Robinsoni juure, jutustab Chaplini kommunismist järgmist. Puudub õige wähe, et Chaplin oleks kommunist. Ta ei tunne kaasa nende probleemide kodanlistele lahenduswiisidele, mis huwitawad tööliſi. Kui ta üldse annaks iſiklikke interwjuusid, siis küll ainult proletaarlise ajakirjanduse esindajaile. „Ta wõtaks wastu ainult teid", õelnud näitleja sekretär. „Rote Fahne" kaastööline teatab, et „kuigi Chaplini sekretär on „kehastatud politiline ettewaatus", annud ta sellegipärast mõista, et Chaplin saadikute ja ministrite poolt korraldatud wastuwõttudel tunneb end räbalasti ja ta silmad otsiwad muud, Ainus, mis „R. F." kaastööliſt selle juures üllatab, et Chaplin elab luksushotellis „Adlonis", kuid ka siin seletas talle kehastatud politiline ettewaatus, et kui näitleja Berliini külastas 10 aasta warem, siis selles hotellis tema jaoks ei leidunud ühtki waba tuba. Niiüd ta aga elaks meelsamini kusagil mujal. „Igatahes, küllap näete, et teda kõige enam huwitawad wanglad".

Pilkesõjakäik Baldwini wastu.

„Tõmmake poisid — meie läheme tagurpidi!"

„Arka, suurwesiir, ja waata oma uut mõrsjat!"

Inglise sotsialistide häälekandja „Daily Herald" waatib surnuks lõhed enda erakonnas ja pilkab wana- ja wabameelseid lahkhelide pärast, mis awaldunud nende leeridest. Esimene pilkepilt kujutab Baldwinit Oxford-Cambridge'i sõudewõistluste peadijuhina, kelle meekonnas iga mees sõuab ise sihis. Teine kujutab teda suurwesiirina, kelle ette tuuakse pruudina tuntud wabameelsete tegelane Simon, kes wastandina Lloyd George'ile pooldab koostööd wanameelsetega.

„Rote Fahne" kaastööliſe küsimuse peale, kas Chaplin kawatseb külastada ka Wenemaad, wastas talle interwjueeritaw, et Chplin on küll waimustatud Sowkino filmist, kardab aga — Nõukogudes walitsewat pakast...

Ringi ümber kodumaa.

Haaslawa wolikogu „tööliirus".

Haaslawa wallawolikogu pidas 30. jkp. oma järjekordset celarwe istungit, kus ülmatorkaw oli wolinikkude 2-tunniline hilinemine ja weel enam ilmnes päewakorra käsitamisel rekordiline wenitamine, sest kella 12—7-ni sai wolikogu ainult 5 wähemat küsimust ära otsustada ja eelarwe tuli hilise aja tõttu teisele korraks jätta.

Palamuse piimaühisuse tegewusest.

Palamuse piimaühing pidas möödunud pühapäewal aastapeakoosolekut. Möödunud aastal oli ühisusel 348 liiget ja aastane piimaproduktide müügist saadud summa ulatas 271.913 kr. peale, kusjuures 1 kg piimast maksti keskmiselt 7,77 senti, kuna selle ümbertöötamine läks maksma 1,11 senti.

Koosolekul kinnitati ühisuse 1930. a. aruanne ja 1931. a. eelarwe. Aruande järele on äriseis tasakaalus 84.956 kr. ja ülejäät 4589 kr. Kaotatu ära ühisuse nõukogu kui tarbetu asutis. Juhatuse waliti esimeheks Aleks. Priks, asemikuks Johannes Sepp; kassapidajaks Ed. Kask (endine), asemikuks Martin Jobson, sekretäriks Hugo Kurwits, asemikuks Franz Alekand. Raamatupidajaks jäi endine raamatupidaja Leo Kunsik.

Peremehe enesetapmine.

Teisipäewe lõunaajal leiti Puurmanni wallas Sepa talu peremees Gustaw Sikk, 41 aastat wana poonult enne talu tallist. Mahajäetud kirjast ja toimetatud juurdlusest oli näha, et tegemist on enesetapmisega.

Uus postiwedaja Urwastes.

28. jkp. oli Urwastes postiwedaja ameti väljapakkumine wähempakkumisel. Pakkujaid oli launis palju kokku tulnud. Uueks postiwedajaks sai hra Reedi, kes postiwedamise wõttis enda peale 2690 kr. eest — seega pea 100 kr. odawamini kui senine postiwedaja.

Uus metsnik Aakres'e.

Aakre metskonna I. jaoskonna metsnik Tiri, kelle asukoht oli Aakre asunduses, lahkub oma kohalt. Uueks metsnikuks tuleb hra Iwandi — senine Kougota metskonna abimetsaülem, kes Aakresse paigutatakse ümber. Tema ainukohaks jääb endiselt Aakre asundus.

Lapse laip sõnnikus.

Mõni päew tagasi teatati Jõhwi kriminaalpolitseile, et Järwe walla Ädise asunduse teenijatüdruk Marie Koppel, 30 a. wana, on teinud märtsikuu alul aborti.

Ametiwõimude ülekuulamisel tunnistas M. Kopel puhtsüdamliselt üles, et aborti tegi talle Jõhwi ämmaemand Anna L., kellele ta maksnud 15 kr.

Lapse laiba matnud ta talu lauta sõnnikusse, kust ka korjus kätte saadi.

Ambla koguduse juubelid.

Hiljuti pühitses Ambla koguduse õpetaja Joh. Willberg oma 40-aastast Amblas õpetajaks olemise juubelit. Nüüd järgneb sellele juubelile lähematel päewadel uus juubel. Nimelt pühitseb sama koguduse köster T. Wõrk 8. apr. oma 60-aastast sünnipäewa. T. Wõrk on tuntud energilise koorijuhina, üldse aga hea laulu- ja muusikamehena. Amblasse asus ta 1920. a.

T. Wõrk'i poeg Enn Wõrk on tuntud andeka ja produktiiwse heliloojana.

Wihula piimaühing aastal läwel.

Neil päewil peeti Kawastus Wihula piimaühingu aasta-peakoosolekut. Koos oli üle 140 liikme. Aruandest selgub, et läinud aastal on töötatud ümber piima 5.409.499 kg, millest saadud 913.354 kg wõid. Wõid on müüdud 45 milj. sendi eest, millest selgub, et Wihula piimaühing on üks suuremate Eestis.

Aruanne ja eelarwe kinnitati juhatuse poolt esitatud kujul. Wõipere koorejaama ehitamiseks otsustati anda laenu näol 1500 kr. ja toetusena 1000 kr. Uude juhatusse waliti W. Treiberg, E. Etwerk, A. Prok, L. Tambek ja H. Wint. Revisjonikomisjoni waliti J. Koot, B. Wilberg ja F. Kisthofer. Otsustati toimetada edaspidi piima eest rahamaksmist piima kwaliteedi järele.

Narwa jões alanes wesi.

Narwa jões on wesi alanemud. Linna pumbamaja kohal ja allpool on weepind läimud aasta niwoost umbes 20 sm madalam. Ka ülemjooksul paar päewa kestnud sula pole weepinda jões tõstnud. Praeguste ilmade juures, kus öökülmad, on loota, et jõgi tänawu uputusohtu ei tekita.

Pärnumaa mehed Wiljandimaal wastkaid wastamas.

Õõl wastu laupäewa warastati Wiljandimaal Kärstna wallas Lutsu talu laudast Marie Laanesool kolm wastikat. Sama päewa õhtul pimedas tabati Tõrwas kaks kahilast isikut wastikatega. Mehed osutusid Pärnumaal Karksi wallas elutsewateks lodakondseteks Jaan Prihodskiks ja Johannes Wankerliks, kes ka üles tunnistasid, et kaa asolewad wastikad on warastatud Lutsu talu laudast. Mõlemad on waremalt kohtu poolt karistatud.

Riiklised metsakorraldustööd Järwamaal.

Puuhaigustega suur wõitlus.

Möödunud aastal on jatkatud Järwamaal eelmistel aastatel pooleli jäänud metsakorraldustööde teostamist. Nii on jatkatud endiselt wõitlust puuhaiguste, nimelt kooreüraskite wastu, kuid wõitluse tagajärjed ei ole kuigi edukad olnud ja lihtsalt sel põhjusel, et kooreüraskid lewinenud ka naabruses olewates erametsades, kus aga üraskite kalamiteedi wastu midagi ette wõetud ei ole.

Metsakorralduse wälistööde laudu on korraldatud Tapa metskonnas Tapa metsandikku 1863 ha, Pala metsandikku 8356,5 ha, Rake metskonnas Tammiku metsandikku 2411,5 ha, Awanduse metsandikku 3782,7 ha.

Möödunud aastal jatkati ka asundus- ja renditalude metsade hindamist nende talude päriskomanduseks müümise otstarbel. Hindamist teostasid metskondade tehnilised jõud ja erilised hindamissalgad. 1. apr. 1930. a. oli hinnatud läpulikult Järwamaal 3137 asundus- ja 495 renditalu, kokku 3632 talu metsad. Nende hinnatud talumetsade puumass on arwestatud 749.802 tihumeetri peale, taksihinnaga 2.481.073 krooni. Keskmine Järwamaa talumetsa puumass on 206 tihumeetrit ja keskmine hind 683 krooni, kusjuures ühe tihumeetri hinnaks osutub 3,31 kr.

Köneluse Wõru linnawolikogus.

Wõru linnawolikogu järjekorralisel koosolekul tuli kõne alla linnawolikogu otsuse muutmine linnateenijatele tasuta eelkõrwoolu andmise asjus. Seni said linnateenijad woolu tasuta. Linnawalitsus esitas aga wolikogule nüüd ettepaneku woolu eest tasu wõtta. See ettepanek aga ei tulnud üldse häältelusele, sest linnawolinik J. Jaasoni ettepanek — woolu tasuta andmine täiesti lõpetada, sai poolt 10 häält ja wastu 8. Linn saawutab sel teel kasu aastas umbes 50 tuhat senti.

Teiste küsimustena tuli arutusele 3 trahteripidaja kaebus trahterimaksu jaotuse asjus. Kaebus jäeti rahuldamata. Linna waestelaste kohtu uueks liikmeks waliti lahkunud J. Koka asemele Paul Ebber. Koosolek kinnitas linnawalitsuse töö jaotuse linnapea ja linnanõunikkude wahel. Pikemaid könelusi lutsus esile ka linnateenijate arstiabi ja haiguse korral kindlustamise küsimused. Tuldi arwamisele, et linnateenijate arstiabiandmine tuleb ühtlustada riigiteenijate arstiabiandmise wiisidega.

Lõppeks kinnitas wolikogu linna 1930./31. a. tulude-kulude eelarwe lisaeelarwe linnawalitsuse poolt esitatud kujul.

Wõru kirikule uued kellad.

Wõru kiriku kellad on ajajooksul mõrastunud ega täida enam oma otstarwet. Juba mõne aja eest otsustati kirikule uued kellad soetada. Nüüd ongi eeltöödega nii kaugele jõutud, et kellad ära wõidakse tellida. Kellad tellitakse Saksamaalt ja need lähewad maksma 21.000 kr. Üks kell on 40-puudaline, teine 25-puudaline.

Uued kellad wõiwad Wõru kirikutornis heliseda juba juunis.

PIDAGE MEELES,
et ei ole olemas paremat paberossi kui
BAIKAL
25 tükki 15 s., mis valmistatud
Vene tubakate parimast lõikusest.

Kiriklikud teated.

Ülikooli kirik. Suurel neljapäewal kell ½7 õ. jumalateenistus armulauaga. Õp. Rahamägi ja õp. Pähn. Laululehed. Korjandus armulaua karika jaoks. — Suurel reedel kell 10 e. l. jumalateenistus armulauaga. Õp. Rahamägi ja õp. Pähn. Laululehed. ÜD koorilaul. Korjandus armulaua karika jaoks. Kell 5 p. l. liturgiline jumalateenistus. Laululehed. ÜD koorilaul. Õp. Rahamägi. — Waiksel laupäewal kell ½9 õhtul wesper. Laululehed. Õp. Rahamägi. — 1. ülest. püha hommikul kell 7 liturgiline jumalateenistus. ÜD lastekoor ja pasunakoor. Laululehed. Õp. Pähn. Kell 10 e. l. jumalateenistus. Laululehed. ÜD segakoor. Õp. Rahamägi. Korjandus p/h konnale. — 2. pühal kell 10 jumalateenistus. Õp. Pähn. — 3. pühal kell 6 p. l. esperantokeelne jumalateenistus. Laululehed. Soolo ettekandeb. Õp. Rahamägi ja stud. theol. Hinno. Rahamägi.

Peetri kirik. Suurel neljapäewal jumalateenistus armulauaga kl. 5 p.l.; lauluraamatud. Suurel reedel jumalateenistus armulauaga kell 5 p.l. Laululehed ja koorilaul. Waiksel laupäewal õhtuteenistus kell 7 õhtul. Laululehed, pihtkonna mees- ja segakoorilaul. Ülestõusmise eelmisel pühal jumalateenistus kell 10 hom. Laululehed, koorilaul.

Eraleeriõpetus algab 4. mail, ühinemine nelipühi eelmisel pühal. Õp. Rutepõld.

Peetri kirik. Suurel neljapäewal kell 10 hom. jõjawäe jumalateenistus armulauaga. Laululehed. Suurel reedel kell 10 hom. jumalateenistus armulauaga. Koorilaul. Laululehed. Õp. J. Treumann.

Peetri kirik. Esimesel ülestõusmise pühal hommikul kell 6 liturgiline juma teenistus. Koorilaul. Laululehed. Kell ¾6 puhub tornist pasunakoor. Kell 10 hom. leerifaalis lastejumalateenistus. Teisel pühal kell 10 hom. jumalateenistus ilma armulauata. Õp. J. Treumann.

Pauluse kirik. Suurel neljapäewal kell 6 p. l. armulaujumalateenistus laululehtedega. Õp. Habicht. — Suurel reedel kell 10 hom. jumalateenistus armulauaga, laululehed. Õp. Knüpffer. Kell 6 p. l. liturgiline jumalateenistus laululehtedega. Koorilaul. Õp. Habicht. — Waikse laupäewa õhtul kell 9 laulujumalateenistus. Esineb prl. M. Hermanni Lauluseltsi koor ja keelpillide kwartett. Mussorgski kantaate ette osad Brahms'i „Requiemist" ja Schütz'i „ülestõusmise könelus". Laululehed ühtlasi pääsetähena, mille alammäär 20 senti kogduse maja ehitamise heaks. Kõne: õp. Habicht.— ülestõusmisepüha hommikul kell 7 liturgiline jumalateenistus. Laululehed, koorilaul. Õp. Habicht. — Teisel ülestõusmisepühal kell 10 e. l. jumalateenistus armulauaga. Õpet. G. Knüpffer. — Kolmandal ülestõusmisepühal kell 10 e. l. lastejumalateenistus. Laululehed.

Maarja kirik. Suurel neljapäewal kl. 10 e.l. jumalateen. armulauaga. Õp. A. Wõhrmann. Kl. 2 p.l. jumalateenistus Tõrwandi-Reo a sel simajas. Laululehed. Õp. R. Funcke. Suurel reedel kl. 10 e.l. jumalateenistus armulauaga. Laululehed, koorilaul. Kell ½5 liturgiline jumalateenistus laululehtedega. Õp. R. Funcke. Ülestõusmise pühha hommikul kl. 7 liturgiline jumalateenistus laululehtedega. Peajumalateenistus kell 10 e.l. Laululehed. Koorilaul. Õp. A. Wõhrmann. Kell 10 e.l. jumalateenistus Rahingu koolimajas. Laululehed. Õp. R. Funcke. 2. ülestõusmise pühal kl. 10 hom. jumalateenistus armulauata. Laululehed. Õp. R Funcke. Kell ½1 l. lastejumalateenistus. Laululehed. Õp. A. Wõhrmann. Eraleer keikoolivõrilastele algab 28. aprillil.

Jüri apostlik õigeusu kirik. Suurel neljapäewal: armulaud kell 10; kannatusewangeelium õ kl. 18. Pärast kogduse nõukogu koosolek. — Suurel reedel: kannatusetunnid kell 9; Jeesuse matmiskord ja püha neitsi lein kell 14. — Suurel laupäewal: warajane walwe kell 5; armulaud Jeesuse haual kell 9; õõtsen stus Kristuse ülestõusmisel algab õhtul kell ½11 apostlite kogude lugemisega ja muutub südaöösel kell 24, rõõmu- ja armulauateenistus eks. Sissepääs wõst wate tähtedega. — Esimesel püh l: õhtuteenistus kell 5. — Teisel pühal: armulaud kell 10; usulesetuse tund kell 18. — 3. pühal: liturgia a'teenistus kell 10. — Leina- ja rõõmuküünlad. Ilupuud. Laululehed. ülempr. K. Kokla.

Kambja-Maaritsa kirikus peab jumalateenistusi preeitriameti kandidaat. Suurel neljapäewal kell 10, suurel reedel kell 4 p.l. ja 1. pühal kl. 10. Armulauda ei ole. Praost K. Kokla.

Ewang. Kristl. Wabausu kog., Tartus, Wõru t. 18. Suurel neljapäewal Kristuse kannatamise palwe, õhtune koosolek kl. 7. Suurel reedel e.l. kl. 10 ja p.l. kl. 5. Kõne. Kristuse surmawõitlused. 1. ülestõusmise pühal hom. kl. 7 ja kl. 10, p.l. kl. 5. 2. ja 3. pühal e.l. kl. 10 ja p.l. kell 5. Juhatus.

P. Metodisti kirik. 1. apr. misjonikoosolek. Kõneleb Siiri Artola, Tiibetist, Himalai mägedest; laululehed. 2. apr. jumalateen. kell 8 õht Suurel reedel kl. 10 hom. jumalat. ühes Jõesuu laulukooriga, kell 5 p.l. ewang. koosolek, laululehed, laulukoor. Laupäewal, 4. apr. kl. 8 õht. palwetund.

1. ülestõusmise pühal õhtune tunnistuskoosolek kl. 6 hom., laulu- ja pasunakoor, lehed. Kl. 10 hom. ja kl. 5 p.l. jumalateenistused. 2. ja 3. pühal jumalateenistused kell 10 hom. ja kl. 5 p.l. Pühapäewakool 2. pühal kell 12 p.

Õp. A. Kuum.

Sinine-Rist ja 2. P. Metodisti kirik. Neljapäewal kell 7 õhtul palwekoosolek. Reedel kl. 8 hom. pühitsuskoosolek ühes Jõesuu laulukooriga jutlustab õp. A. Kuum, kell 4 p.l. ewangelisatsioonikoosolek; laulukoor, laululehed. Laupäewal kell 8 õhtul palwekoosolek. 1. ja 2. ülest. pühal jumalateenistused kell 8 hom. ja kl. 4 p.l. Laulukoor ja laululehed. 3. pühal kell 8 hom pühitsuskoosolek ja kl. 5 p.l. lastejumalateenistus.

Juhatus.

Tartu Ew. Wend. Seltsis, Maarja kiriku leerisaalis. 1. ülestõusmisepühal hariilik jumalateenistus kell 6 õhtul. — 2. ülestõusmisepühal peab stud. theol Laurson jumalateenistuse kell 6 õhtul. Laululeheb.

Nõo-Kolga palwemajas. 1. ülestõusmisepühal kell ½2 p. l. jumalateenistus, peab stud. theol. Laurson ja linna misjonär. Laululeheb ja ühes wäike misjoni kirjastus.

Päästearmee, Tähe t. 124. Neljap. kl. ½8 õht. Getsemane koosolek. Suurel reedel kl. 10 hom. pühitsuskoosolek, kl. 7 õht. päästmiskoosolek.

Päästearmee lipu all.

Brasiilias, Tšiilis ja Argentiinas on aine, mille üle peetakse loeng päästearmee ruumis, Tähe t. 124, 2. ülestõusmisepühal kl. ½4 p.l. Ettekannet peab lt. kolonel G. Simpson Riiast.

Õhtul on uute sõdurite „wannutamine".

Tartu teated.

Osa tööstuskrunte kasutuskruntideks.

Ropka linnaosas on ette nähtud n.n. tööstusraioon. Seal on osa krunte juba tööstustele wälja antud, kuid osa seisab kasutamata. Et ette näha pole nende tarwitamist tööstuse poolt lähemal ajal, siis on nad ümber planeeritud ja antakse kodanikele ajutiseks kasutamiseks wälja. Mõnele tööstuskrundile on ka elamu ehitatud. Siin eraldatakse elamu alune pind ühes wähema maaalaga ehituskruntiks. Ajutiste kasutuskruntide likwideerimine leiab aset seda mööda, kuidas tööstus nõuab.

Aedlinna rahwa soowid

ja nende rahuldamine.

Tartu Aedlinna Selts pöördus linnawalitsuse poole pikema palwega, et aiasaaduste hindade alanemise tõttu aiapidajail ka renti alandataks 20—30 prots. wõrra. Linnawalitsus otsustas sellele soowile wastu tulla ja rendi hinda alandada 0,5 sendilt ruutmeetri eest 0,4 sendile.

Edasi paluti erifondi maksu alandada 20—30 prots. wõrra. Kuna käesolewa aasta maks on juba tasutud ja kruntide kinnistamisega, mis warsti peab teostuma, see maks ära langeb, siis rahuldub see osa palwest iseenesest.

Linnawalitsus pani maksma korralduse, et ehituskrunti edasi anda ei saa, waid tuleb anda linnawalitsusele tagasi, kes siis uuele soowijale edasi annab, et spekulatsiooni ära hoida.

Palwekirja esitajad leiawad, et see takistab nende asjade korraldamist ja käib wastu erasomanduse põhimõttele, kui keegi peab andma ära oma poolikud ehitused linnawalitsuse poolt määratud taksi hinnaga.

Linnawalitsus leiab, et seda korraldust ei saa muuta, sest spekulatsiooni wõimalus jääb muidu püsima, kuna tulewane maahind krundi kinnistamisel on üks kolmandik krundi turuhinnast.

Palutakse ka rendilepinguid sõlmida kruntide kasutajatega. Linnawalitsus on sellega nõus, kui selleks on soowijail wajadus.

Samuti on linnawalitsus nõus sundmääruse muutmisega nõnda, et talwel oleks lund tänawalt ainult niipalju kõrwaldatud kui seda tarwis hobusega ja jalgsi läbipääsmiseks.

„Lasteabi" jagab pakke.

Tartu organisatsioonide lasteabi komitee on ministeeriumist saadud summadega kokkuhoidlikult ümber käinud, nii et wõib oma tegewust jatkata sooja toidu andmise näol kuni 12. aprillini.

Kõik need lapsed, kellele toiduaineid pakiides Loju antakse, saawad weel pühiks ühekordsed pakid ja ülmugu neile järgi wastawate eschelidega Holmi tänawale, Majandusühisusse.

Köiki soowe ei saa rahuldada.

Ropka mõisa wõolised pöördusid palwega põllutööministeeriumi poole, et Tartu linnawalitsus nende tendentsingimusi kergendaks. Palwe oli neil päewil linnawalitsuses kõne all, kus leiti, et tööliste poolt ära jätta palutud planeerimise ja teedekapitali maksust, mis iga krundi kohta keskmiselt 157 kr., ei saa loobuda, kuna kruntide keskel on tänawad planeeritud ja need tuleb korraldada. Pealegi on maks ühekordne.

Heinamaad, mida palujad soowiwad, ei ole linnal anda, küll aga toetab linnawalitsus nende palwet, et nad seda saaksid lähedal ajawast riigiheinamaast.

Kes linnawalitsuse tingimustega ei ole nõus ja siin krundist loobuwad, neile on linnawalitsus nõus andma maad Sadukülast.

Linnawalitsus nõuab weel, et iga krundi kasutaja omale wähemalt 10 a. kestel wiljapuuaia istutaks, sest aiata ei ole wõimalik 3-wakamaalisel krundil ära elada.

Üleweokohad rendili wälja.

Neil päewil oli linnawalitsuses Emajõest üleweoõiguse wäljapakkumine. Pontoonsilla kohalt ülewedamiseõigust tahtsid saada 3 isikut, enampakkumisel lõusis hooaja rent esimesel kohal 271 kr. peale, teisel kohal 228 kr. peale. Marja ja Lubja tän. wahel üleweokoht renditi wälja 61 kr. eest.

Kallid pühadewunnad.

Tänawused munadepühad on kehwad munadepühad. Läinud aasta kewadpühade eelsel kolmapäewal, mil oli harukordselt rohkesti mune müügil, said perenaised neid osta 9—12 senti paar. Kuid tänawusel pühade-eelsel kolmapäewal tuli maksta munapaarist 16—19 senti, kuna nõudmine ulatus kuni 20 sendini paarilt. Seega on tänawuste pühade eel munad 6—7 senti paarilt kallimad. Selle asjaolu mõjul wõis kolmapäewal, mil oligi wähe rohkem mune müügil kui eelmistel päewadel, munade ostmises teatawat tagasihoidlikkust märkida. Kuna läinud aasta kewadpühadeks perenaised käsikorwitäied koju tassisid, lepiti nüüd mõne paari ostuga, et pühadelauda mitte munadeta jätta.

Taluraamatupidamiskursus lõppes.

Eile lõppesid põllumajandusliku raamatupidamistalitise poolt Tartus korraldatud taluraamatupidamise kursused, mis kestsid 3 päewa. Kursustest osawõtt oli õige elaw. Lähemalt ja kaugemalt oli kursustele kogunenud maakonnast 70 talupidaja ümbe. Kursuse lõpetanuist jääb umbes 40 isikut põllumajandusliku raamatupidamistalitise usaldusmeesteks. Usaldusmehed kohustuwad wähemalt aasta raamatuid pidama põllumajanduslikku raamatupidamistalitise kontrolli ja juhtnööride järele.

Hiljem korraldatakse samasuguseid kursusi ka teistes Lõuna-Eesti maakondade keskkohtades.

Hakkawaid haigusi.

Möödunud nädalal registreeriti Tartus hakkawaid haigusi: morbilli (leetrid) 1 juhtum, diphtheria (kurguhaigus) 1 juht., suguhaigusi 27 juht. Kokku 29 juhtumit.

Lendsalk wingu põhjusi selgitamas.

Teisipäewa pärastlõunal kutsuti linna tuletõrje lendsalk Suuriurul asuwasse Krediitpanka, kuhu tugewasti wingu oli sisse tulnud. Selgus, et kõrwalmajas nr. 18 kellasepaäris „Centra" oli raudahi poolpõlenud puiega kinni pandud ja selle tagajärjel rohkesti wingu tekkinud. Wing oli waheseinas asuwa korsina pragude kaudu naabrimaija tungi-nud ja seal ärewuseks põhjust annud.

Ülikool
G. Rägo korralisels prof sforiks.
Hariduse- ja sotsiaalminister kinnitas eile Tartu ülikooli matemaatika-loodusteaduse erakorralise professori G. Rägo samale õppetoolile korralisels professoriks.
Dr. med. E. Weinberg erakorralisels professoriks.
Hariduse- ja sotsiaalminister kinnitas eile Tartu ülikooli kliiniku dr. med. E. Weinbergi anatoomia õppetoolile erakordselt professoriks.
Minister kinnitas ka Tartu ülikooli nõukogu otsuse, praktiline politiline õkonoomia seminar ümber nimetada tegelikkude majandusteaduste seminariks.

„Sädemete" aprillinumber!!
„Sädemete" kewadenumber!!
Sädemed nr. 1
ilmuwad täna suure 32-leheküljelise kewadealbumina.
Hulgana karrikatuure, humoreske, fõljetone, nowelle, anekdoote!
Wärwitrütis! Hind ainult 35 senti

Raadio ringhäälingu kawa:

Reedel, 3. aprillil.

Tallinna. 9.55 jumalateen. Pühawaimu kir. Jutl. õp. Th. Tallmeister. 15 jumalateen. Eesti ap.-usu Jõsanda Muutmise kirikust. 16.30 kammermuus. heliplaatidel. 17 jumalat. Kaarli kirikust. Jutl. õp. Sommer. 19.15 päewauud. 19.25 ilmateade Tartust. 19.30 lugemistund. (Esineb Hilda Gleser). 20 kontsert. Juh. Art. Krull. Wahepeal esinewad solistidena Ludmilla Oraw (alt) ja Hubert Anton (wiiul).

Tartu. 10 jumalateen. Pauluse kir. Jutl. õp. Habicht. 17 liturgiline jumalateen. ülikooli kir. 18 muusikat heliplaat. 19.15 ülekanne Tallinnast. 19.25 ilmateade. 19.30 ülekanne Tallinnast.

Berliin. 9.50 waim. muus. 12 koraale. 13 kontsert. 16 grammof. 17 keelp. muus.

Budapest. 12.15 jumalat., kontsert.

Kallundborg ja Kopenhaagen. 16 kontsert. 22.45 cembasoolo. 23 Händeli muus.

Lahti ja Helsingi. 19.10 ork. kontsert. 20.30 waim. muus.

Leningrad. 15 grammof. 17.30 kontsert.

London. 17.30 klawerisoolo. 21.30 sõjawäemuus.

Motala ja Stockholm. 22.40 waim. muus.

Oslo. 17.30 kontsert.

Pariis. 23.30 orelikontsert.

Praaga. 18.45 kontsert. 22.05 wiiulikontsert. 23.20 grammof.

Riia. 20.03 kontsert. 22.30 kontsert.

Toimetusele saadetud kirl.

Wäga austatud
„Postimehe" toimetajale.

Palun lahkelt ruumi alljärgnewale õiendusele.

„Postimehes" nr. 88 ilmus „Wana postluduimi" kirjutis: „Rahwushümni proowireiijad", mille nähtawasti põhjustanud nende ridade autori poolt loodud hümn H. Wiksnapuu sõnadele „Maarahwa, talupoege waba maa". Kirjutise autor tõstab eriti mõnitawalt warem „Postimehes" ilmunud informatsiooni. Leian omalt kohuselt tunnistada: Selles informatsioonis oli kõik õeldud tõetruult. Laulud oli tema meeskooris ja koolis lastega. Walmisõaamine aga oli faktiliselt üle üleliigse harmoonilise noobi ärawõtmisega segakoori seades (6. takt aldis). Segakoore ennem aga laulnud ei olnud. Selle segakoori paljundamine schapirograafil jõudis jõunumbrini (minu hea sõbra) juuresolekul. Tegin temale ülesandeks, kui jõudab Tartu, üle anda hümni eksemplare sõprustundes mõnele muusikule Tartus, mun seas ka hra Neumannile.

Mis puutub orkestrisse, siis see segakooris mahawõetud noot ei olnud segaw orkestriseades ja mänginud oli teda tõepoolest pioneerpataljoni orkester ja läbi proowinud „Estonia" sümfooniaorkester.

Kirjutises mõnitab wana hümni küll rohkem „Wana postluduimi" kui „Postimehe" sõnumitooja. Olin täiesti rahul wana hümniga, seni kui kuulsin orkestri saateta laulmas seda teriwet laaliteksti rahwast, kus kuuldus kõigest paar-kolm häält. Oli eriteks pahameel, et rahwas ei oska laulda oma hümni. Järelemõeldes aga tundus, et hümn on raske ja tõepoolest wõõras rahwa hingele.

Raadios ettekandmiseks oli juttu nihjalju, et tuttwustada uut hümni tahtis wabatahtlikult üks intelligentsemaist Tallinna kooridest.

Ei tea, miks tundus „Wana postluduimi" kirjutajale temale määratud leht üleandmine nii teretawana.

A. Webro.

Riigikohtu otsused.

Riigikohtu administratiiw-osakond 20. märtsil istungil otsustas jätta tagajärjeta Rudolf Mägeri, Anna Brerneri, Tartu maawalitsuse, Karl Dreifeldti, Abja wallaomawalitsuse, Tapa linna wabatahtliku tuletõrje ühingu, fm. „Schenker ja Ko", Rosalie-Carolina Ulfaki, Johannes Warblase, Elisabeth Bärii, Johannes Kessi, Ale sander Musta, Harju maawalitsuse (Kõhtna wallawanema walimine) ja Mihkel Tominga e, Aleksander Tilga ja teiste kaebused. Wiimases kaebeasjas otsustati rahuloluunikule antud kaebus läbiwaatamata jätta. Kaetwarud otiused tühistati August Oiguse kaebeasjas ja Nõukogude sotsial. Wabariikide liidu kaubanduse esituse kaebeasjas majandusministeeriumi otiuse osas, kuna toll.komitee otiuse peale antud kaebus jäeti läbiwaatamata. Läbiwaatamata jäeti weel Tallinna Eesti Käitööliste Awitamise Seltsi ja Eestimaa Meistrite ühingu kaebused. Otiuse kulutamised lükati edasi 31. märtsile Adele Kiisingi, Rosalie Fromholzi, Aleksander Unti, Rosalie Gensi ja Hirich Braischinsky, Karl Unti ja Arnold Ornitschi kaebeasjades.

Kirjawahetused.

K. Pärnus. Sõnumed olid hilinenud, mispärast tarwitada ei saanud.

F. M. Ei saa tarwitada kirjeldust laewaõnnetusest, mis sündinud juba poole aasta eest.

H. M. Palal. Perekonnaasjadesse ei sega.

Õõsel 10 kraadi külma, päewal nulli ümber.

Neljapäewal kuni keskmise kiirusega põhjakaarte tuuli, öösel ja enne lõunat selge, pärast laswaw pilwitus. Õõsel 5—10 kraadi külma, päewal temperatuur 0 kraadi ümber.

Ülewaade kolmapäewal, 1. aprillil.

Lõuna-Wene madalrõhkkond aeglaselt läänudes püsib paigal. Tema piirkonnas Kesk- ja Lääne-Wenes sajab paiguti lund. Kõrgerõhkkond ulatub Terawmägedelt üle Skandinaawia ja Kesk-Euroopa Balkanile ning liigub kahanedes ida suunas. Temale järgneb Atlandilt uus laialdane madalrõhkkond, mille lõunapoolse osa wihmasajud waldawad Inglismaa. Temperatuur wõrreldes eilsega kogu Euroopas wähe tõusnud ning tema aeglane tõus näib jätkuwat ka lähemail päewil. Hommikul oli külma Wenes 1—11 kraadi, Soomes 1—9 kraadi, Skandinaawias kuni 7 kraadi, Kesk-Euroopas 1—5 krd., Balkanil kuni 3 krd., Eestis 1—6 kraadi. Sooja Inglismaal 3—10 kraadi, Prantsusmaal 1—9 kraadi ja Hispaanias kuni 13 kraadi.

Riigikohtu otsused.

Riigikohtu administratiiw-osakond 20. märtsil istungil otsustas jätta tagajärjeta Rudolf Mägeri, Anna Brerneri, Tartu maawalitsuse, Karl Dreifeldti, Abja wallaomawalitsuse, Tapa linna wabatahtliku tuletõrje ühingu, fm. „Schenker ja Ko", Rosalie-Carolina Ulfaki, Johannes Warblase, Elisabeth Bärii, Johannes Kessi, Ale sander Musta, Harju maawalitsuse (Kõhtna wallawanema walimine) ja Mihkel Tominga e, Aleksander Tilga ja teiste kaebused. Wiimases kaebeasjas otsustati

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees".
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

RAADIO

KUI OMATE MEIE VASTUVÕTJA, SIIS...

on Teil kodus maailma parimad orkestrid ja kunstnikud, et lõbustada Teid ja Teie perekonda . . .

on Teil kodus alati kõige värskem ajaleht raadio-päevauudiste näol . . .

võite igal õhtul peale rasket päevatööd valmistada omale mõnusa, vaheldusrikka puhketunni!

Pühadeks suurim valik grammofonide uudisplaate.

KAUBAMAJA

«TEATER & MUUSIKA»

Tartus, Rüütli tän. nr. 8. Kõnetraat nr. 4-68.

Ladus alati: **Telefunken, Selbt, Tartu Telefonivabriku, Philips, Esto-Muusika** ja teiste paremate vabr. aparaate.

E. Silla 3 nädalised majapidamise- ja keedu-

kursused

algavad 9. aprillil Tartus, Vana tän. nr. 5, korter 1. Ülesandmisi võetakse vastu kella 10—4 p. l.

Wäike-Maarjas laat

10. aprillil 1931. a.

Müüakse kuivi

kasepuid

soodsate hindadega ladust Tartus, Auriku tän. nr. 3. Tellimised telefoni teel nr. 11-86.

Lilleäri „PRIMULA"

soovitab pühadeks

ilusaid ja odavaid lilli.

Tartus, Rüütli tänaval nr. 13.

Välja lõigata!

Pakume igasuguseid sorte

kuivi puid

mõõduka hinnaga ja soodsate maksutingimustega. **T. Grischakow ja Ko,** Lodja tän. 19, telef. 786.

Kuuvarjutused,

mis meile näha 2. aprillil ja 26. septembril, ei ole miski ime, ime on ainult praegused

„TAARAKINGA" saapakaupluse imeodavad hinnad Tartus, Raekoja tän. nr. 10.

Müüa tüki ja vaguni viisi vabriku hinnaga häid

põllutorusid ja telliskive.

Tellimisi võetakse vastu igasse jaama. **FR. KARU,** Tartus, Vaksali tän. 7. Telefon 12-26.

Soovitan suures valikus võistlemata odavate hindadega heast materjalist vastupidavaid sahtlitega

Türgi diivane

80 kr. peale. Vastutan töö ja materjali headuse eest. Annan ka järelmaksu peale. Võib ka pühap. vaatama tulla.

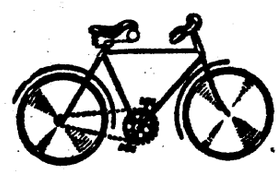
Sadulseppmeister CHR. TRUUTS
Aleksandri tän. 15, II korral.

Koeru Ev. Lut. kogudus vajab

õpetajat.

Kirjalikud sooviavaldused ühes kutsetunnistusega esitada koguduse juhatusele 1. maiks s. a., mille järele juhatus proovijutluse järjekorra määrab.

JUHATUS.

Mehaanika ja jalgratta tööstus Alex. Laur Tartus, Holmi t. 7. Emailib jalgrattaid ja valmistab ka uusi, mis vastupidavad kodumaa teedel, parandused saavad tehtud korralikult, sealsamas võetakse traadist võrkaedu. Töö kiire. Hinnad mõõdukad.

Uuesti saanud tuntud headuses

Kalifornia kompott-sega

70 senti — 400 gr.

soovitab eeltulevaiks pühiks

Arens, Loskit ja Ko. — Söögiturg 4.

Soovitame pühadeks suures valikus igasugu uudis- ja teisi

grammofoni plaate

(alates 0.25 sendist, ja grammofone, nende üürimine, vahetamine ja ostmine. Lõpulik raadioosade odav väljamüük. Kohale saabunud: värske puuvili, apelsinid, sidronid, kompvekid, schokolaad jne. Suurturg 17.

Pühiks soovitan kõiksugu

toidunaineid, weine, napse, likööre ja õlut.

Õlletellimisi võetakse vastu vabriku hinnaga Tallinna t. nr. 47.

Müüa

2 tiimaja

keskklinnas. Teateid saab Vabaduse 18, krt. 1.

Pühadeks müüa odavasti uued *moodsad*

reformwoodid.

Raekoja tn. nr. 49. Reformvooditööstus.

Müüa tarvitatud

tõld-lapsevanker.

Lodja tän. 11.

Majad

odavasti müüa. Kaluri tän. 31. Küsida majahoidjalt.

Hellenurme asunduses, Udumäe talus müüa

ristikheinu.

Kaks esimest

obligatsiooni

à 500 krooni

talu peale, mille hoonete kinnistus üksi kr. 8800, üle anda headel tingimust. Kastani tän. 12—4. Sealsamas müüa tiibklaver.

Ostmised

Ostan

talasid.

Filosoofi tän. 10, krt. 3. Hoovi kaudu II korral, kella 3—4.

Ostan

haudujaid tanu

nüüd ja edaspidi. Elisabeti tän. 23.

Ostan piiratud arvul

vanu ajakirju,

nagu „Meie Mats", „Odamees" j. t. Tagasisaateks lisada 10-sendiline postmark. Teatada Laeva ag. Pk. 3-a. H. Maaser.

Maja

aiaga või talukohaga soovin osta 30.000 kr. väärtuses. Teatada slt. „X" all.

Suur vilja- ja juurvilja-

aed,

vastu lõunapäikest kõrgel sooja põhjaga maal, välja rentida. Teat. slt. „Ilus aed".

Kes laenaks

I. obl. vastu 4000 kr.? Ehk ostab selle. Teatada slt. „nr. 7387" all.

Lalli weskiweski rendile anda

ühes 10 vakam. maaga, Palupera v., 5 km Puka j.

A. Parts.

Parandamata haige,

80% tööjõudu kaotanud, raskes seisukorras õnnetu meesterahvas palub südamest heldeid inimesi toetada pühadeks mõne sendiga või muul teel. Aadress: Puiestee 26—1. J. KERBE.

Müümised

Soovitan lihavõtte pühiks koduselt valmistatud maitsvaid

kulitsche, pashasid, baabasid, torte ja kohwisaiu.

Tellimisi pühiks võetakse vastu ainult neljapäevani Vana tän. 3 „Rekord". Sealsamas müüakse tühje saiajahu kotte.

Haruldane juhus! Odavalt müüa võimas 5-lamb.

raadioaparaat

ühes valjuhääldajaga, võrkaparaadi, akku ja elektrogrammofoniga. Kõik kokku ainult kr. 280.—. Näha kella 8—9 õhtul Aleksandri 29, k. 2 (teisel korral).

Juhuslikult odavalt müüa

grammofon

ühes plaatidega. Aleksandri tn. 15, II korral, kella 5—8.

Tähelepanu!

Odav ja hea on maiuskaup K. Konti kaupluses, **Raekoja t. 29.**

Pühiks soodsaim ostukoht.

Auto-omnibus

Benz-Gaggenau, sõidukorras, umbes 20 hob. j., istekohti 19. Väga odavasti kohe müüa ehk kinnisvara vastu vahetada. Tartus, Vallikraavi tn. nr. 12. Omanik.

Müüa kaks meesterahva

ülikonda ja kewadpalitu

pikemale kasvule. Näha kella 11—6 Emajõe t. 6, k. 4.

Asundustalu

Tartust 5 kilom. müüa soodsatel tingimustel. Lähemalt Kauba tän. nr. 11, Soonetsi juuksesäristi.

Jõhwikaid

müüa 500—600 kilo. Tartu, Pikk t. 31, eissesõiduhoovis. Näha ja kaupa teha igal ajal.

Müüa odavasti ilus kasepuust

puhvet.

Kalurj 16, tisler, hoovis.

Muinasjutuliku

odava hinnaga kellasepa ja kullasepa töösaadused Tartus, Riia t. 3, firma „Horolog".

Kaewu- ja sillatorusid

müün alandatud hindadega, ka järelmaksuga, Elvas, Kaagveres. Töörastes.

Joh. Parts.

Tööpakkumised

Vajatakse asutateendijaid naisemehi

aednikku-tallimeest ja põllutöölist.

Sealsamas müüa 1½ vakam. **kultuurpaju vitsu.**

Aadr.: Elva, Ropka mõis, telef. Elva nr. 86.

Vajatakse maale talutööd tundjat

tüdrukut.

Tulla Tähe tn. 41, III korr, kella 12—2 p. l.

Vajatakse soovitustega

karjast

aasta peale. Lähemalt Tartus, Aleksandri tän. nr. 9 Dr. Ottaselt.

Kutse puhul palgalisele kohale vabaneb hea sissetulekuga

alevikoht arstile.

Kirjut. Pärnu, Karja tän. nr. 10. A. Laulep.

Väikese kapit. noormeest

osanikuks

vajab meh.- ja jalgrattatööstus. Slt. „Kiire 3862" all.

Tööotsimised

Energiline ja kauaaegse viimusega esimese liigi

autojuht-mehaanik

otsab kohta taksile ehk veoautole. Oskab ökonoomiaga töötada, ennem vastutaval kohal teeninud, kiire otsustusvõimega, isedomineeriv. Isikus korralik, kaine, mittesuitsetaja. Pakk. pal. saata E. Priks, Vabaduse tän. nr. 23—6, Tartu.

Haritud neiu soovib

talutöödele teenistust.

Teada anda slt. „Perettitar" sõna all.

Grammofoni tööstuses,

Lai 21—23 võetakse vastu kõiksuguseid grammofonide parandustöid.

Palun seda isikut, kes

pikawantri

1929. aastal ümbertegemiseks andis Narva tn. nr. 71 Sepp'a tööstusse. Palun järele tulla kuni 7. aprillini, vastasel korral müün hoiu- ja töötasu eest. Sepameister Chr. Jürgenson.

Krüüdneri vallas

„Sepa" talu rendile anda.

Kaupa teeb hooldaja Krüüdneris „Peebu" talus.

Korteripakkumised

6-toaline renoveeritud

korter,

Sünnis organisatsioonele ja 1-toaline korter üürile anda Jakobi 28.

Juhtumisi saada 2-toaline

korter

elektrivalg. Aleksandri tän. nr. 73—1.

Hästi

möbl. tuba,

elektrivalg. ja eraviisek. ära anda. Tartus, Õnne t. 29—1.

Korter,

2 tuba ja köök ära anda Tähe tän. Teateid saab Võru tän. 5, poest.

Korter,

2 toaga, elektrisisses. välja üürida Maarjamõisa t. 19—2.

Korteriotsimised

Algkooli juhataja vajab nüüd kohe või edaspidi

4-toalist korterit.

Teatada „Postimehe" raamatukaupl. „Korter 99—1" all.

Päidlas on

„Illaku" talu

omaniku haiguse pärast odavate tingimustega 1. maist 1931. a. rendile anda. Kaupa teeb koha peal J. Illak.

Sepikoda

kõrvaliste ruumidega üürile anda. Kiia, Tähtvere v., Verevi talu.

Kaupluse ruumid

kohe ära anda ühes kaubaga maal, ühismeierei juures. Teat. slt. „Maakauplus".

Kadunud

Tartu jaamas 28. skp.

kadunud

naister. kampsun. Ära anda tasu eest Väike-Tähe tän. nr. 16—2.

Soovitakse üürida tarvitatud, sõidukorras

autobussi.

Kirjalikud pakkumised ühes autobuse tüübi, tonnaashi ja istekohtade arvu kirjeldusega ning tingimustega saata slt. sõna «Autobus» all.

Soovitan oma lugupeetud ostjaskonnale pühiks häid **Kuninga, Full, Mattull, Matties ja rasva**

heeringaid

Kilud, sprotid õlis ja tomaadis. Peale selle kõiksugu koloniaalkaupa.

N. PAWLOW Kaubahoov 31. Telefon 8-67.

Tööliste palgaraamatuid

pakub

„POSTIMEHE" raamatukauplus

Tartus, Suurturg nr. 16.

AKTSIA-SELTS

OSKAR KILGAS

TRIKOO-, PITSI- & SUKAVABRIK

TALLINN

Soovitame paremaid Eestis: Bemberg ning teistest kunstsiidest ja floorist

Cotton-sukki

Sokke moodsamais mustreis ja väljatöötuses. Siidi- ja villaseid **kleidiriidei. Pitse, paelu** jne.

Kaubad on täielikult võistlusvõimelised välismaa vastavate saadustega.

Pagaritööstused!

Häid kuivi 1 arss. pikkuseid **kuuse- ja männipuid** ajakohaste hindadega on müüa puuhoovis, **Tiigi t. 65, raudteejaama vastu,** tel. 10-51. Sealsamas ka häid kuivi I-sordi kasepuid saadaval.

Asutatud 1862. a.

Moodsaid

kaabusid

Hinnaga **Kr. 4.50** alates soovitab

K. Stahlberg

Tartus, Uusturg nr. 5.

Tellige viimsed meeste juurest.

Kunstsepa- ja lukusepatööstus

CH. JÜRGENSON

Tartus, Narva tän. nr. 71.

Kroonitud suure kuldauraha diplomiga.

Valmistab igasuguse soovi ja joonistuse järele raud-aedu, treppe ja võresid, väravaid, uksi ja kõiksugu rauast tarvitusi ehituse juure — kõige lihtsamaid ja ka kunsttöid.

Töö kiire ja korralik. — Hinnad mõõdukad.

Teatan lugupeetud klientidele, et olen oma

juuksetööstuse

Raekoja tänavast nr. 29 (Põik tän. nurgalt) üle viinud **Raekoja tän. nr. 51.** Palun tuttavaid ja sõpru minu juukseäri külastada. **Daamidele lokkimine ja maniküür.** Töö korralik, aga võimalikult odavasti.

Austusega ANDERSON.

Pühade sinke

igas suuruses omast tööstusest võistlemata headuses saate

„EESTI KALAST" — Gildi tn. 14, tel. 11-71

Lugege „Terwist"

31. märtsil s. a. äkilise surma läbi lahkunud Puurmani Piimaühingu asutajat ja juhatuse liiget, Kursi Tarvitajate Ühisuse esimeest ja Kursi Ühispanga juhatuse liiget

Gustav Sikk'a

mälestavad Puurmani Piimaühing
Kursi Tarvitajate Ühisus
Kursi Ühispank.

Pika raske haiguse järele uinus igavesele unele meie armas emakene

Juulie Annus

(Sünd. ENGEL)

Sünd. 18. juulil 1864., surn. 31. märtsil 1931. a.

Ärasaatmine leinamajast, Marama-Ässilt, 6. aprillil s. a. kell 12 päeval Tartu Maarja surnuaiale.

Sügavas leinas mälestavad
lapsed, lastelapsed, minija ja väimees.

---

31. märtsil surma läbi lahkunud vallavolikogu liiget

Gustav Sikk'a

mälestab Puurmani vallavolikogu ja vallavalitsus.

---

29. märtsil lahkus vaikselt 82. eluaastas

Miina Freymann.

Ärasaatmine Vorbuse Peebult. Matmine 6. skp. kell 3 p. l. Maarja kalmistule.

Trööstimata leinas **abikaas, lapsed, lastelapsed ja lastelastelapsed.**

Kauba Pank

Korraline

aktsionäride peakoosolek

peetakse 25. aprillil 1931. a. kell 6 p. l. panga ruumides, Suurturg 12.

Päevakord:

1. Koosoleku avamine ja juhataja valimine.
2. 1930. a. tegevuse aruanne.
3. 1930. a. puhtakasu jaotus.
4. 1931. a. eelarve.
5. Valimised põhikirja järele.
6. Põhikapitali suurendamine.
7. Läbirääkimised.

Tähendus: Koosolekule lastakse neid, kelle nime peale aktsiad mitte hiljem kui 2 nädalat enne koosolekut raamatusse sisse on kirjutatud. Aktsiad, mis ettenäitaja isiku peale välja antud, annavad hääleõiguse ainult siis, kui need vähemalt 7 päeva enne koosolekut panga juhatusele ette näidatud ja kuni koosoleku lõpuni mitte välja antud (§ 52).

Aktsionär, kes koosolekust osa võtta ei saa ja kellel hääleõigus on, võib oma hääleõiguse edasi anda teisele aktsionärile, kellel enesel ka hääleõigus on, kuid ühel isikul ei tohi olla üle kahe volituse. Volitused antakse kirja kujul, kuid need kirjad olgu juhatusele ette pandud mitte hiljem kui kolm päeva enne koosolekut (§ 53).

KAUBA PANGA JUHATUS.

«Vanemuise» teater

PUHADE MÄNGUKAVA:

Esimesel pühal, 5. aprillil
kell 3 p. l.
Tsirkusprintsess
E. Kalmani operett 3 vaat. Pääsetähed 30, 50, 60 ja 85 s. ühes riidehoiuga.

Kell 8 õhtul
Kuulsuse hind
M. Andersoni ja L. Stallingsi näidend 4 vaat. Pääsetähed 40, 60, 85, 110 s. ühes riideh.

Teisel pühal, 6. aprillil
kell 3 p. l.
Suveöö unenägu
W. Shakespeare'i komöödia 3 vaatuses. F. Mendelssohni muusika. Pääsetähed 30, 50, 60 ja 85 s. ühes riidehoiuga.

Kell 8 õhtul
ESIETENDUS:
Linnukaupleja
R. Zelleri operett 3 vaatuses. Pääsetähed 60, 85, 110, 135, 160 ja 210 ühes rildehoiuga.

Kolmandal pühal, 7. aprillil
kell 3 p. l.
LASTEETENDUS:
Aladin ja imelamp
Muinasjutt laulu ja tantsuga 5 pildis. Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 s. ühes riideh.

Kell 8 õhtul
American Girl
Kurt Zorligi operett 3 vaat. Pääsetähed 60, 85, 110 ja 135 senti ühes riidehoiuga.

Pääsetähtede eelmüük on teatri kassas avatud kl. 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

Suurel Reedel, 3. aprillil kogu päev ja 4. aprillil kl. 5—8 õ. on kassa kinni.

Firma
Joh. Sepp-Elvas

Rohu- ja värvikauplus. Rikkalik valik kõrges headuses kaupasid. Igasugused värvimullad, antiinvärvid, värnits jne. Kosmeetika- ja parfümeeria-tarbed. Pühadekingid. Kõigi kaupade **hinnad alandatud.**

Riidevärvimise tööstus. Töötab aurujõul kõige moodsama sisseseadega. Võtab värvimiseks, vanutamiseks ja pressimiseks vastu igasugust riiet. Tellimised täidetakse kiiresti ja korralikult. Värvid pesukindlad. Töö headuse eest vastutus. **Hinnad alandatud.**

A. E. G. ehitustarveteladu. Armatuurid, elektrisisseseaded jne. **EESTI PHILIPS A-S-i** kuulsate raadioaparaatide ja nende osade **esitus.** Soodsad maksutingimused.

A-S. A. Le Coq'i õlletehase esitus. Alati laos tuntud headuses õlled, porter, mõdu, limonaad, sidrunisooda, selters. Tellimiste täitmine täpne ja kiire.

Kõiki oma kaubatarvitajaid senise rohke osavõtu eest tänades jääme lootma, et see osavõtt meile ka tulevikus osaks saab. Soovime kõigile häid ülestõusmise pühi.

Firma JOH. SEPP — Elvas.

J. Tallikas'e **sadulsepatööstuse kauplus**
Tallinna, Vana Viru 5, Uue tän. alul, kõnetraat (2) 14-94.

Soovitab suures valikus moodsaid **käekotte, portfelle, summadaane, fotoaparaadi-, binokli ja seljakotte.**
Tellimiste ja parandustööde vastuvõtmine.

Mitte üksi Ameerikas pole odavad kaubad, vaid ka
AUGUST AMOS'e
kauplustes on odavaid kaupu. Nikkelraamis prille à 75 senti, kullatud raamis prillid à 175 senti, kaitseprillid à 50 senti, kraadiklaase õue, toa, vanni ja ihu jaoks à 50 senti ning
tulemasinaid, nendele kive ja foto-tarbeid.
Arid asuvad: **Tallinnas,** Jaani tän. 11 ja Viru tän. 21. **Tartus,** Aleksandri tn. 6. **Rakveres,** Pikk tän. 26. **Narvas,** Joala tän. 26.

Tartu Ülikooli Teenijate Ühing.
Eesti Käsitööliste Abiandmise Seltsis.
Esimesel Kevadpühal, 5. aprillil s. a.
PIDU-ÕHTU
Eeskavas: **„Salapolitseinik ehk vahva kapten“**
Kriminaalnali 3 vaatuses.
TANTS
puhkpillide orkestri saatel.
Algus kl. 9 õ., lõpp kl. 3 h. Pääsetähed 75 ja 50 snt.
PIDUTOIMKOND.

Tiibklavereid Pianiinosid

soovitab mõõdukate hindadega
Sprenk-Läte klaverivabrik Tartus
Rüütli tän. nr. 25, telef. 13-09.
Esitajad: **ESTO-MUUSIKA** — Tallinnas, Viru tän. 2. Viljandis, Lossi tän. 15.
J. Braun — Pärnus, Kuninga tän. 4.
A. SCHINMANN — Valk, Lai tän. 13.

T. E. Käsitööliste Abiand. Selts.
Vene tän. 5.
Teisel kevadepühal, 6. aprillil s. a.
Esimest kord Tartus!
Ambrosiuse perekond.
Pöörane nali 3 vaatuses.
Näitejuht **J. Taska.**
TANTS.
Puhkpillide orkester.
Algus kell 9 õhtul. Pääsetähed 50—75 s.
Toimkond.

Laevas
võtab «POSTIMEHE» ja «MAAMEHE» tellimisi ja kunlutusi vastu hr. Jak. Kütt.

Tuntud
selgeltnägija
ja frenoloog
E. M. Kraft.
Ainuke õige ettekuulutaja, kes inimese saatuse ära tütleb. Läbisõidul peatub ainult lühikest aega, **Tartus, Puu tän. 17, kort. 2,** hoovipeal majas.

Rätsep J. Tuulas

Rüütli tän. nr. 12 (enne Promenadi 5), kõnetr. 502.
Teen igasugu rätsepatöid oma kui ka tellija riidest tuntud headuses. Hinnad mõõdukad.

Piima ostab igal ajal **piimaäri, Aleksandri tän. 24-a** ja soovitab
Kevadpühadeks
võid, juustu, koort, kohupiima jne. jne.

Kastre-Võnnu v. Korista külas Jaan Sentka pärijate
tuuleveski
saab enampakkumisel 15. aprillil kell 10 h. koha peal välja renditud. Hooldaja.

Würstipood
välja üürida Herne t. nr. 12.

Dr. H. Piirako
Naha-, sugu- ja sisehaigused.
Kosmeetika.
Vastuvõtmine igal ajal.
Tartus, Raatuse tän. 12

Dr. A. LENZNER
Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.
Kõnet. 10—12 ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka telefoni kella ajal kokkuleppe järele.
Tartus, Rüütli t. 25—4
(Vastu Jaani kirikut).

Dr. Jaan Sikk.
Närvi-, naha- ja sisehaigused.
Kosmeetika.
Kõrguspäike.
Kõnetunnid: 10—2 ja 5—8 p. l., Tartus, Narva t. 17, tel. 13-71.

Ammaemand-masseerija
E. ELLER
Tartus, Raekoja tän. 35

Ammaemand
E. Liibusk
Tartus, Raekoja (Raatuse) tän. nr. 12, III korral.

Müümised

Odav pühade väljamüük!

Lihtsukad	60	s.	alates
floorsukad	80	„	„
sokid	40	„	„
lastesokid	25	„	„
lastekindad	25	„	„
kindad	100	„	„
kaelasidemed	50	„	„
tschemperid	350	„	„
triiksärgid	250	„	„
siidi schallid	150	„	„
siidi kombineed	450	„	„
„ schlüpferid	250	„	„

ja palju muid pudukaupasid.
Austusega
H. Hallap
Aleksandri 8.

Häid, tugevaid vabajooksuga
jalgrattaid
soovitab odava hinnaga
H. Harfensee
02 Vana tn. 7—5.

Elumuutuse tõttu müüa:
kaks tööhobust, vankreid, regesid, põletispuid, tammepuust tünne, suur kahepoolega riidekapp, majariistu, kartuleid, kapsa- ja kurgiseemet j. m. Võru t. 57.

Müüa linna piiril
väike maja
ühes kõrvalhoonete ja aiaga. Teateid saab Roosi 41—1.

Müüa kiires korras headel tingimustel
poolt talu
ühes hoonetega ehk ilma. Talu asub raudteejaama ligidal. Teateid saab Puka postk. ihra Soosaar'elt.

Pruugitud
hetslimofiin
müüa. Puiestee 46—4.

Talu
müüa 6 km Valga linnast, 200 vakamaad suur. Lähemaid teateid Valk, postk. 20. Preede.

Tõe prohvet Astro Hiro
täpne **saatus,** õnn.
Uueturu 25.